

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

**TÜRKMEN HALK EZGİLERİNİN
SINIFLAMALI MÜZİKAL ANALİZİ
(KUZEY IRAK BÖLGESİ ERBİL ÖRNEĞİ)**

Yadi Hashim BİLAL

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2017

TÜRKMEN HALK EZGİLERİNİN
SINIFLAMALI MÜZİKAL ANALİZİ
(KUZEY IRAK BÖLGESİ ERBİL ÖRNEĞİ)

Yadi Hashim BİLAL

Danışman

Yrd. Doç. Dr. A.Semih BİREL

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

Müzik Eğitimi Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Van, 2017

KABUL VE ONAY

Yadi Hashim BİLAL tarafından hazırlanan “Türkmen Halk Ezgilerinin Sınıflamalı Müzikal Analizi (Kuzey Irak Bölgesi Erbil Örneği)” başlıklı bu çalışma 29.06.2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Yrd. Doç. Dr. Koray ÇELENK (Başkan)

Yrd. Doç. Dr. A.Semih BİREL (Danışman)

Yrd. Doç. Dr. Y. Barış UZUN

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

Doç. Dr. Fuat TANHAN

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kâğıt ve elektronik kopyalarının Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Yüzüncü Yıl Üniversitesi yerleşkesinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun... Yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

29.06.2017

Yadi Hashim BİLAL

TEŞEKKÜR

Araştırma sürecim içerisinde, çalışmanın her aşamasında bilgi birikimiyle ve danışmanlığıyla katkılarını esirgemeyen yüksek lisans tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. A.Semih BİREL'e, bana her zaman destek olan Öğr.Gör. Halit YABALAK'a, verilerin analizinde ve yorumlanmasında büyük katkı sağlayan Arş.Gör. Kadir YILMAZ'a, bilgi ve görüşleriyle tezimde emeği olan Yrd. Doç. Dr. Koray ÇELENK ve Yrd. Doç. Dr. Y. Barış UZUN'a, ayrıca desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen aileme, özellikle anneme ve babama teşekkürlerimi sunarım.

ÖZET

BİLAL, Yadi Hashim. *Türkmen Halk Ezgilerinin Sınıflamalı Müzikal Analizi (Kuzey Irak Bölgesi Erbil Örneği)*, Yüksek Lisans Tezi, Van, 2017.

Erbil şehri geçmişten günümüze kadar Kuzey Irak Bölgesinin önemli kültür merkezi olarak görülmektedir. Şehrin Kültür edebiyat ve sanat dallarında, bölgenin yapı taşlarından birisi olduğu söylenebilir. Erbil tarihinde, gerek mimari gerek edebiyat ve sanat dallarında Türkmen etkisinin olduğu düşünülmektedir. Sanatın ve halk kültürünün temelini oluşturan etkenlerden; halk ezgilerinin, şehrin tarihini ve kültürünü anlatma açısından çok önemli bir yere sahip olduğu söylenebilir. Bu bağlamda Erbil Türkmen Halk Ezgilerin sınıflandırılması ve yeni bir repertuar çalışmasının yapılması; geçmişte böyle bir çalışmanın yapılmamış olması, ezgilerin kaybolmaya yüz tutması nedeni ile gerekli görülmüştür.

Araştırmada kullanılan halk ezgileri Erbil şehrindeki yerel basılı kaynaklar ve daha önce notaya alınmamış halk ezgilerinin notaya alınması ile sınırlandırılmıştır. Halk ezgilerine; makam, ritmik yapı ve toplam ölçü sayısı bakımından müzikal analiz yapılarak elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur. Çalışma sonunda, toplanan verilere dayanarak elde edilen bulgular doğrultusunda raporun sonuç ve önerilerine yer verilmiştir.

Anahtar Sözcükler

Kuzey Irak Bölgesi, Erbil, Türkmen halk ezgileri.

ABSTRACT

BILAL, Yadi Hashim. *Classified Musical Analysis Of The Turkmen People's Melodies (Northern Iraq Region Erbil Example)*, Master Degree Van, 2017.

In this research, the Turkmen living in the northern Iraqi region of Erbil studied the folk songs, musical structures, rhythmic structures and total measure lengths of folk songs.

It is seen that in the history of Erbil, both the architecture and the branches of literature and art are Turkmen effect. It can be argued that the popular melodies have a very important place in terms of describing the city and the clan of the city from the factors that constitute the foundation of art and the popular culture. In this context, it has been deemed necessary for the classification of the Turkmen folk songs and the work of a new repertoire.

Local printed sources, audio and video recordings were examined and a total of 70 folk songs were reached. These folk songs were presented in tabular form according to sub-problem order in the section of findings and interpretations. At the end of the experiment, it is observed that the folk songs belonging to the quencher are mostly used, 2/4 rhythm patterns are more preferred, 10 and more musicians Has been found to have more folk songs.

Key words

Northern Iraqi region, Erbil, Turkmen folk songs.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT	v
KISALTMALAR DİZİNİ	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
RESİMLER DİZİNİ	x
GRAFİKLER DİZİNİ	xi
1.BÖLÜM: GİRİŞ	1
1.1. Türkmenler	3
1.1.1. Irak Türkmenleri	3
1.2. Irak Türkmenlerinde Halk Müziğine Genel Bir Bakış	5
1.3. Irak Türkmen Halk Müziğinin Diğer Bölgelerle İlişkisi	6
1.4. Erbil	7
1.5. Erbil’de Türkü Kavramı	7
1.5.1. Erbil Halk Ezgilerinde Kullanılan Makamlar	8
1.5.1.1. Hüseyni Makamı Dizisi	8
1.5.1.2. Kürdi Makamı Dizisi	8
1.5.1.3. Hicaz Makamı Dizisi	8
1.5.1.4. Rast Makamı Dizisi	9
1.5.1.5. Nihavent Makamı Dizisi	9
1.5.1.6. Segah Makamı Dizisi	9
1.5.1.7. Hüzzam Makamı Dizisi	9
1.5.1.8. Saba Makamı Dizisi	10
1.5.1.9. Çargah Makamı Dizisi	10
1.5.1.10. Lami Makamı Dizisi	10
1.5.1.11. Avşar Makamı Dizisi	10
1.6. İlgili Araştırmalar	11

1.7. Problem Durumu	13
1.8. Araştırmanın Amacı	14
1.9. Araştırmanın Önemi.....	14
1.10. Sınırlılıklar	14
1.11. Tanımlar	15
2. BÖLÜM: YÖNTEM	16
2.1. Araştırmanın Modeli	16
2.2. Evren ve Örneklem.....	17
2.3. Verilerin Toplanması.....	17
2.4. Verilerin Analizi.....	17
3. BÖLÜM: BULGULAR VE YORUMLAR.....	19
3.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorumlar	20
3.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorumlar.....	22
3.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorumlar.....	23
4.BÖLÜM: SONUÇLAR VE ÖNERİLER.....	25
4.1. Sonuçlar	25
4.1.1. Birinci Alt Probleme Ait Sonuçlar.....	25
4.1.2. İkinci Alt Probleme Ait Sonuçlar.....	25
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Sonuçlar	26
4.2. Öneriler	27
KAYNAKÇA.....	28
EKLER	30

KISALTMALAR DİZİNİ

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen Halk Ezgilerinin Makam, Ritmik Yapı Ve Toplam Ölçü Sayılarına İlişkin Tablo.....	19
Tablo 2 Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen Halk Ezgilerinin Makamsal dağılımları	21
Tablo 3. Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen Halk Ezgilerinin Ritmik Yapılarına İlişkin Dağılımları	22
Tablo 4. Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen Halk Ezgilerinin Toplam Ölçü Sayılarına İlişkin Dağılımları	23

RESİMLER DİZİNİ

Resim 1. Erbil'in haritadaki konumu.....	7
--	---

GRAFİKLER DİZİNİ

Grafik 1 Kullanılma Sıklığına Göre Erbil Türkmen Halk Ezgileri Makamlarının Grafikselle Dağılımları	21
Grafik 2. Kullanılma Sıklığına Göre Erbil Türkmen Halk Ezgileri Ritmik Yapılarının Grafikselle Dağılımları	22
Grafik 3. Toplam Ölçü Sayılarına Göre Erbil Türkmen Halk Ezgilerinin Grafikselle Dağılımları	23

1.BÖLÜM

GİRİŞ

Türkiye’deki Türk nüfusu ile Irak Türkmenlerinin de kültür bağlantısının; geçmişten gelen ortak yaşam şekilleri, dilleri, gelenek görenekleri ile açıklayabilmek mümkün olabilmektedir. Bu bağlamda bu benzerliklerin kültür, edebiyat ve sanat açısından da yakın olabileceği düşünülmektedir. Halkın ortak miraslarından olan Halk Ezgileri de bu sınıf içerisine alınabilir. Halk ezgileri ya da müziklerini incelemenin, halkın kültür yapısına, geçmiş yaşamına dair bilgilere ulaşma yoluna ışık tutacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmaya müziğin tanımını yapmak ile başlamak uygun olacaktır. Uçan (1994) müziği, “Sanat olarak müzik, sesleri, erekli olarak estetik yapıda birleştirme sürecidir. Bağdama ve seslendirme bu sürecin iki ana halkasıdır. Doğaçlama ise bu iki ana halkanın bir kesişimidir”(s.110) şeklinde tanımlamaktadır.

Müziğin önemli bir alt bileşeni olan Halk müziği ise çeşitli araştırmacılar tarafından şu şekilde tanımlanmıştır;

Alman müzik bilimci Hugo Reiman:

1. Ezgi ve sözlerin yaratıcısı belli olmayanlar, anonim bir yapıda olanlar.
2. Çeşitli nedenlerle oluşan olaylar karşısında halk tarafından benimsenmiş ve halk ezgisi niteliğine bürünmüş ürünler.
3. Halk diliyle oluşmuş, ezgisel ve uyumsal yapısı kolayca anlaşılabilir, belleğe kolayca yerleşen, bu nedenle, popüler (herkes tarafından benimsenen ve tutulan) bir özellik taşıyan ezgiler olarak,

Fransız halk müziği uzmanı Michell Benet; halk müziğini, Halk tarafından benimsenen ve sözlü gelenek biçiminde kulaktan kulağa yayılan ezgiler (akt:Yıldızkaya, 2006: 12) olarak,

Nacakcı (2007) ise; Türk Halk Müziğini, “Türk Halkının, tarihsel süreci içerisinde meydana gelen zengin kültürel yaşamının sonucu olarak ortaya çıkan, duygu ve düşünce birikimlerinin her hangi bir kurala bağlı kalmadan biçimlenen ezgileri” (s.5) olarak tanımlamıştır.

Cumhuriyet dönemine gelinceye kadar Rauf Yekta ve diğer aydınların yazıları sürmüş ancak hiçbir fiili hareket görülmemiştir. Türkiye'de Cumhuriyetin kurulmasından sonra benimsenen müzik politikası, halk ezgilerini, yaratılacak yeni Türk müziğinin ana kaynaklarından biri olarak kabul ediyor ve bunların notalarının tespit edilip arşivlendikten sonra, müzikologların, halk bilimcilerinin ve bestecilerin incelemesine ve sunulmasına öncelik tanıyordu (Yakıcı, 2004: 57).

Türk Halk Müziği'nin binlerce yıllık geçmişi olmasına rağmen üretilen eserlerin teorik olarak bir sistem içerisinde sınıflandırılma ihtiyacı ancak cumhuriyetin ilanından sonra hissedilmiştir. Halk müziği eserlerinin önceden belirlenmiş kurallara göre oluşturulmaması, ezgileri üreten kişilerin çoğunun müzik eğitimi olmaması gibi şartlar göz önüne alındığında bazı eserlerin sınıflandırma bakımından istisnai özellikler taşıdığı da görülmektedir (Nacaklı, 2010: 353-364).

Yapılan inceleme sonucunda TRT Repertuarında bulunan Irak Halk Ezgilerinin, Kerkük bölgesi ile sınırlı kaldığı görülmüştür. Erbil Halk Ezgileri hakkında herhangi bir derleme çalışmasının yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu durumun Erbil'in kültürel ve sosyal gelişimini, olumsuz etkilediği düşünülmektedir. Erbil Halk ezgileri ile ilgili herhangi bir repertuar çalışmasının yapılmaması, var olan halk ezgilerinin yok olmaması açısından bu çalışmanın yapılması gerekli görülmüştür. Yapılacak olan bu çalışmanın, repertuar oluşturma ve Erbil Halk Ezgilerinin sonraki nesillere aktarımı konusunda yol gösterici olacağı öngörülmektedir.

1.1. Türkmenler

Türkmenlerin Irak'a gelişleri ve yerleşmeleri uzun vadeli olmuştur. Geliş ve yerleşmeleri kesin olarak bilinmemekle birlikte, M.Ö. Orta Asya'dan Anadolu ve Mezopotamya bölgelerine göç eden çeşitli Türk gruplarının bölgede buldukları bilinmektedir. Irakta yaşayan Türkler için yüz yıllardan beri etnik bir terim olarak Türkmân (Türkmen) tabiri kullanılır. Eski yazarlar, Türkmân tabirini sadece Irak'ta yaşayan Türkmenler için değil, aynı zamanda doğu ve güneydoğu Anadolu'da ve öteki bazı komşu ülkelerde yaşayan Müslüman Oğuz kavimleri için de kullanmışlardır (Türk Ansiklopedisi, 1971: 495).

Türkmen adı; her şeyden önce Türkmenistan Cumhuriyeti'nde ve Irak'ta yaşayan Türk dili konuşan bir halk ve bu halktan olan kimse anlamında kullanılır. Ayrıca Türkiye'nin bazı bölgelerinde, Suriye'de yaşayan ve Türkmen olarak adlandırılan gruplar da vardır. Türk tarihi araştırmalarının en önemli uzmanlarından P. Golden, Birûnî'de Oğuzların "İslam'a giren Oğuz" Türkmen dediklerini, Kaşgarlı Mahmut'ta ise "Turkmân, Onlar Oğuzdur" sözlerinin geçtiğini belirtir ve "Onlar [Oğuzlar] İslam ülkeleriye temasa geçtiklerinde, bazıları İslam benimsedi; bunlara Türkmenler denir" ifadelerini yazar. Türkmen adının ortaya çıkışı hakkında, Türk men "ben Türküm", Türk men "Türk insanı", Tyurkman, Tyurkban > Türkmen "Türkler'in yurdu", Türk iman > Türkmen "İmanlı Türk", Tirkeman > Türkmen "ok atıcı halk", Türkmen "Türklerin esası, hakiki Türk", Türk-manend > Türkmen "Türk'e benzer" gibi değişik açıklama denemeleri yapılmıştır.(İliyev 2010: 12, akt: Bilal, 2015: 3)

1.1.1. Irak Türkmenleri

Irakta yaşayan ve Türkçe konuşanlara resmi olarak Türkmen denmektedir. Bunu aşağıda "Türkmen" tanımının yapıldığı ifadeden de anlamaktayız.

1959 yılından sonra, Bağdat yönetimi tarafından Türkler 'Türkmen' diye isimlendirilmiş, Lozan Konferansı sıralarında İngiliz heyeti tarafından da 'Türkmenler' olarak ifade edilmişlerdir. O zaman Türk heyeti başkanı İsmet

İnönü Türkmen ile Türk'lün eşanlamlı olduğunu ve Türkiye Türklerinin de Türkmen olduklarını söylemiştir (Saatçi 2003: 15-16).

900 yıl boyunca yönetici konumunda olan Türkler, bin yılı aşkın süre Irak'ta yaşamışlardır. Bu süre zarfında birçok devlet ve beylik kurmuştur. Bu süre İngilizlerin Irak'ı işgal etmesiyle son bulmuştur. Birçok yazarın ortak kanısına göre; Irak'a ilk Türk topluluğu 674 yılında gelmiştir. Ancak bazı yazarlara göre de Türkler Irak'a daha eski dönemlerde gelmiştir. 1534 yılında Osmanlı Padişahı Kanunu Sultan Süleyman Bağdat'a girmiş, Safevi hakimiyetine son vermiştir. Bu süreçten sonra 1918'e kadar Türk hakimiyeti devam etmiştir. İngiliz işgalinden sonra bölgede Türkmenlerin yok sayılmaya başlandığı bir dönem başlamıştır. 1926'dan sonra Irak Türkiye arasındaki sınırların çizilmesiyle Iraktaki Türkmenler İngilizler tarafından tehdit olarak görülmüştür. Türkiye yeni kurulan bir ülke olmasından ötürü iç sorunları ile uğraşırken bu bölge ile ilgilenememiştir. Bu noktada destek bulamayan Türkmenler azınlık psikolojisi ile içine kapanmış ve ürkek bir toplum haline gelmiştir. Bu noktadan sonra Irak rejimlerinin de bu durumu körüklemek için yaptıkları birçok politikanın olduğu bilinmektedir. İlk dönemlerde Türk adının yerine Türkiye ile bağların koparılması amacıyla 1950 yıllarında Türk-men adının kullanıldığı bilinmektedir. Siyasi hiçbir etkileri olmayan Türkmenler, zaman zaman içlerinden bazı liderler çıkarmışlardır. Bu liderlerin öldürülmesi sonucunda siyasi olarak çok ileri boyuta ulaşmaları mümkün olmamıştır. 2003 yılından sonra diğer etnik gruplar la iş birliği içerisine giren Türkmenler Iraklılık bilinci altında birleşme için girişimlerde bulunmuşlardır. Bu durumun Türkmen kimliğini koruma ve Irak siyasetinde "Türkmen" kimliği ile yer alma konusunda en önemli yol olduğu düşünülmektedir (Duman, 2011: 9- 10).

Bugün Irak sınırları içinde yaşayan ve Türkmenler olarak tanımlanan grubun nüfusu hakkında kesin bilgi olmasa da sayılarının iki buçuk milyon civarında olduğu tahmin edilmektedir. Irak Türkmenlerinin yerleşim bölgeleri, Irak'ın kuzeyindeki Telafer bölgesinden başlayıp, Musul etrafındaki köyler, Erbil, Altunköprü, Kerkük, Dakuk, Tuzhurmatı, Kifri, Hanekin, Bedre'ye kadar uzamaktadır (Bayatlı,1996: 664; akt: Bilal, 2015: 3-4).

1.2. Irak Türkmenlerinde Halk Müziğine Genel Bir Bakış

İster Abbasiler döneminde, ister ondan sonra gelen dönemlerde yazılan bütün eski müzik kitapları, büyük şehirlerde ve daha çok hükümdarlar huzurunda icra edilen müziği kapsamaktadır. Dolayısı ile yazılan müziklerin milli bir hüviyetleri olmasına rağmen, milletlerin yaratmış oldukları topyekün müzik değerlerini ihtiva etmeyebilir. Nitekim küçük şehir ve köylerde yaşayan halkın yarattığı müzik eserlerini yazılı kaynaklarda bulmak zordur. Mesela Klasik Türk Müziği ile Türk Halk Müziği nazari teori yapıları ve ana kaynakları aynı olmasına rağmen, Osmanlı tarihi içerisinde Türk müziği hakkında yazılan eserlerin hiç birinde halk ezgilerinde uzun havaların isim ve müzik yapılarına rastlanmamaktadır.

Bu tespit Bağdat'ın birkaç yüz kilometre uzağında olan Kerkük, Erbil ve Musul için de geçerlidir. Aslında Bağdat'a icra edilen bizi dört sebepten dolayı ilgilenmektedir.

- Bağdat'ın uzun asırlar Türk egemenliğinde kalmış olması,
- Türk müziğini ilgilendiren önemli kitapların bu şehirde yazılmış olması,
- Abbasiler döneminde hatırı sayılır sayıda türkün bu şehirde yaşamış olması,
- Bağdat'ın Irak'taki Türk yörelerine yakın olması.

1638 yılında IV. Murat'ın Bağdat'ı fethedişinden sonra şehir, hükümdarlar şehri olmaktan çıktı, buna bağlı olarak hep hükümdarlara ithaf olunan müzik kitaplarının da yazılması ortadan kalkmış oldu. Dolayısıyla bu dönemden sonraki gelişimleri takip etmek oldukça zorlaşmıştır.

Bu olumsuz tespitlere rağmen Irak Türklerinin bugünkü müziklerini Moğolların Bağdat'ı ele geçirdikleri döneme bağlamak imkânsız değildir. Bu gün Irakta Türkler arasında yaygın olan bayati ezgisinin Abbasi dönemine kadar uzaması, Irak Türkleri tarafından icra edilen müziği eskiliğini göstermektedir(Turhan, 2012: 25)

“Kerkük'ün değerli folklor araştırmacısı Ata Terzibaşı hoyratın kesin olarak bilinmemekle beraber, meragalı devrine hatta ondan daha önceleri gelen Kemal Tevrizi çağına ulaştırmaktadır” (Terzibaşı:131; akt: Turhan, 2012: 25).

Terzibaşı şiirin bir beyati kadar uzayan ve aynı ölçüde kısalarak vezinsiz ve kafiyesiz dolgu sözlerle sona eren nağmelerden ibaret olan ve Tevrizi tarafından icad edilen “Peşrev” in muhtemelen bugünkü hoyratın aslı olabileceğini savunmaktadır. Ancak araştırmacı hoyratın son gelişmiş şekliyle Irak Türkmenleri ve özellikle Kerkük ve Erbil'de en az üç yüz yıllık

bir geçmişe sahip olduğunu ilave etmektedir (Terzibaşı: 132; akt: Turhan, 2012: 25).

1.3. Irak Türkmen Halk Müziğinin Diğer Bölgelerle İlişkisi

Türkmen havaları bir taraftan Azeri havalarına benzerken, öte yandan Anadolu, özellikle de Urfa, Elazığ ve Diyarbakır havalarına benzemektedir. Hiç de tesadüfi olmayan bu benzerliği uzun havalarda olduğu gibi sözlü kırık havalarda da görmek mümkündür.

Otoriteler Türk yörelerinin müziklerini tasnif ederken özellikle Kerkük ve Erbil'i ikinci dereceden bir Azeri halk müziği gurubu olarak değerlendirmektedirler Öte taraftan bu iki türk şehrinin, Anadolunun özellikle Güneydoğu ve Doğu Bölgesi ile müzik kültürü açısından yakın ilişkisi vardır. (akt: Turhan, 2012: 27)

Urfa Elazığ ve Diyarbakır halk müzikleri arasındaki ilişki ne ise, Kerkük yoğunluklu olmak üzere Erbil ve Musul ile bu şehirlerarasındaki ilişki de odur. Beraberlik uzun havalarda olduğu gibi sözlü kırık havalarda da söz konusudur. Bu tabii beraberliğin izlerini 1960'lı yıllara kadar gözlemlemek mümkündür. 1960'lardan sonraki ilişkiyi ise iki önemli gelişmenin ışığı altında incelemek gerekmektedir.

1. 14 Temmuz 1959 Kerkük katliamından sonra aşırı Milli Şuur, Irak Türklerini Anadolu Türk kültürüne daha fazla yaklaştırmaya itmiştir.
2. 1960' lı yıllardan sonra artan haberleşme ve ulaşım imkânları, özellikle müzik bağlarını artırmıştır.

1960 sonrası kaynaşma önemli olmakla beraber, folklor/halkbilimi ilim yönünden 1960 öncesi kaynaşmayı daha tabii bir kaynaşma kabul etmek gerekir. Doğrusu 1960 sonrası Türk plak, kaset ve CD piyasasında Abdulrahman Kızılay, Mehmet Ahmet Erbilli gibi Türkmen halk müziği sanatçıların besteleri hızla yayılmış ve Türkiye'li sanatçı ve dinleyiciler tarafından zevkle takip edilmiştir (Turhan, 2012: 27).

1.4. Erbil

Resim 1. Erbil'in haritadaki konumu

(www.turkmenelitv.com)

Erbil, Irak'ın en eski şehirlerinden biridir ve Türkmen nüfusu açısından Kerkük'ten sonra ikinci sırada yer almaktadır. Erbil, tarihî geçmişi ve dokusu açısından çok zengin bir yere sahiptir ve tarih boyunca çeşitli milletlere ev sahipliği yapmıştır. Bu kültürel birikim ve zenginlik günümüze kadar gelmiştir. Erbil ismine ilk olarak Akatlar döneminde rastlanmaktadır ve bu şehir, Eski Sümer döneminde Urbilim, Asurlular döneminde ise Arba ilo (Dört Tanrı) şeklinde adlandırılmıştır (Yaralı, 2008, s.8 akt: Tahsin, 2014: 8).

1.5. Erbil'de Türkü Kavramı

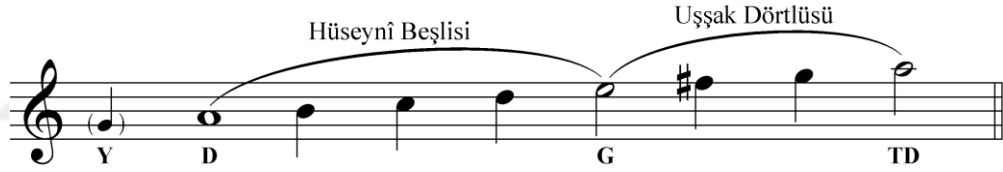
“Irak Türkmenleri arasında yaygın bir terim olan “BESTE” sözü karşılığında Iraklı Araplar umumiyetle Peste, Türkiye’de *Halk Türküsü* ıstılahını kullanırlar. Usul ve üslup bakımından sade ve basmakalıp biçiminde olan Beste tarzı, Kısa Havalar grubuna girer”. (Terzibaşı, 1980: 70).

Türk coğrafyasında türkü kavramı için kimi zaman aynı adın, kimi zaman da farklı adların kullanıldığını görmekteyiz. Kaynaklardan da anlaşıldığı üzere Türk topluluklarında Türk kelimesi yerine çoğunlukla “ır” ve “yır” terimleri geçmektedir. Türkü için farklı adlar kullanılsa da bu adın taşıdığı anlam aynıdır. Irak Türkmenlerinde de genel olarak “beste” olarak bilinse de Musul şehrinde “yır” olarak bilinmektedir (İbrahim, 2009:20-21)

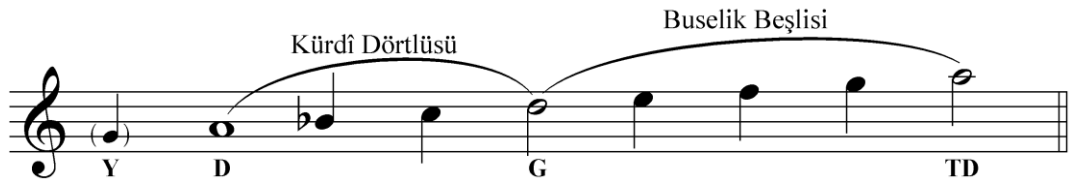
1.5.1. Erbil Halk Ezgilerinde Kullanılan Makamlar

Bu başlık altında araştırma kapsamında toplanmış olan 70 adet Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen halk ezgilerinde kullanılan makamların dizi ve seyir özelliklerine yer verilmiştir.

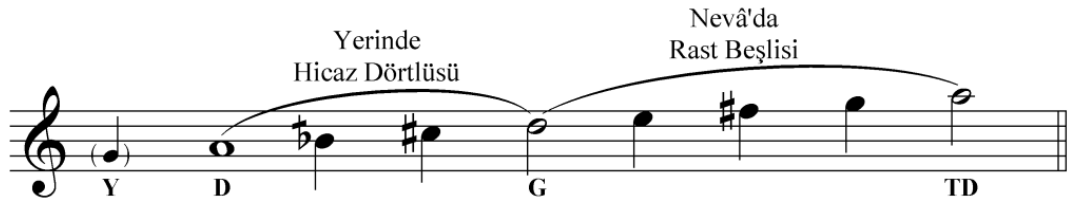
1.5.1.1. Hüseyini Makamı Dizisi

1.5.1.2. Kürdi Makamı Dizisi

1.5.1.3. Hicaz Makamı Dizisi

1.5.1.4. Rast Makamı Dizisi

Musical notation for Rast Makamı Dizisi. The scale is shown on a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#). The notes are: Y (F#), D, G, and TD (D). The first four notes (Y, D, G, and the first G) are grouped under the label "Rast Beşlisi". The last four notes (D, G, and the two TD notes) are grouped under the label "Rast Dörtlüsü".

1.5.1.5. Nihavent Makamı Dizisi

Musical notation for Nihavent Makamı Dizisi. The scale is shown on a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#). The notes are: Y (F#), D, G, and TD (D). The first four notes (Y, D, G, and the first G) are grouped under the label "Buselik Beşlisi". The last four notes (D, G, and the two TD notes) are grouped under the label "1-Kürdfî Dörtlüsü" and "2-Hicaz Dörtlüsü".

1.5.1.6. Segah Makamı Dizisi

Musical notation for Segah Makamı Dizisi. The scale is shown on a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#). The notes are: Y (F#), D, G, and TD (D). The first four notes (Y, D, G, and the first G) are grouped under the label "Tam Segâh Beşlisi". The last four notes (D, G, and the two TD notes) are grouped under the label "Hicaz Dörtlüsü".

1.5.1.7. Hüzam Makamı Dizisi

Musical notation for Hüzam Makamı Dizisi. The scale is shown on a treble clef staff with a key signature of one sharp (F#). The notes are: Y (F#), D, G, and TD (D). The first four notes (Y, D, G, and the first G) are grouped under the label "Hüzzâm Beşlisi". The last four notes (D, G, and the two TD notes) are grouped under the label "Hicaz Dörtlüsü".

1.5.1.8. Saba Makamı Dizisi

Sabâ Makamı Dizisi

Y D G B \flat A G F E D C

1.5.1.9. Çargah Makamı Dizisi

Kaba Çargâh 'da Çargâh 5'lisi Rast 'da Çargâh 4'lüsü

() T T B T T T B

1.5.1.10. Lami Makamı Dizisi

Kurd Kurd

Kurd Kurd

1.5.1.11. Avşar Makamı Dizisi

() () B \flat A G F E D C

1.6. İlgili Araştırmalar

Yazar ve araştırmacı **Ata Terzibaşı (1980)**, eski yazıyla hazırladığı iki ciltlik “**Kerkük Havaları**” adlı kitabında Irak Türkmen türküleri hakkında geniş bilgi vermektedir. Ayrıca, 178 türkü metni vermiştir.

Salih Turhan ve Abdurrahman Kızılay’ın (1991) hazırladıkları “**Kerkük Türküleri**” adlı kitapta 172 türkü, hoyrat, ninni, ağıt ve leyle metinleri ve notaları verilmiştir. Ayrıca Irak Türkmen türküleri hakkında genel bir bilgi eklenmiştir.

Yazar ve araştırmacı **Suphi Saatçi (1993)** “**Kerkük’ten Derlenen Olay Türküleri**” adlı kitabında; Kerkük’te günümüze kadar yaşanmış olayların türkülerini anlatmış ve kitapta 20 türküye yer vermiştir. Ayrıca eserde, türkülerin Türk dünyasında benzeri varyantlarını belirtmiştir. Kerkük’ün Çok Sevilen Mani ve Türkülerinden Örnekler (**Kerkük Kızı ve Abdurrahman Kızılay**), eserinde Irak Türkmen türkülerinden ve manilerinden birçok metin bulunmaktadır. Bu eser iki ciltten oluşmaktadır.

Mahir Nakip, “Kerkük Türk Halk Musikisinin Tasnif ve Tahlili” (1991) adlı kitabında Kerkük türkülerini konularına ve bazı türkü yapılarına göre tasnif etmiş ve türkülerin Anadolu coğrafyasındaki türkülerle olan bilhassa makam (hava) yönünden benzerliklerini tespit ederek göstermiştir. İncelediği Kerkük türkülerinde ise bazılarının notalarını da vermiştir.

Ege Üniversitesi Devlet Türk Müziği Konservatuvarında **Orhan Öztürk**, “TRT Repertuarındaki Kerkük Yöresi Türkülerinin Tür ve Biçim Yönünden İncelenmesi” konulu yayınlanmamış yüksek lisans tezinde Kerkük yöresinden derlenen türkülerini tür ve biçim yönünden incelemiştir.

Şehnaz Altinküpü’nün bitirme tezi olarak hazırlamış olduğu “Gazanfer Paşayev’in Kerkük Folkloru Antolojisi Kitabı ve İncelenmesi” isimli çalışmasında 34 türkü metnine yer verilmiştir.

1986 yılında Canan Akkoyunlu’nun hazırlamış olduğu “Kerkük Türkülerinde Hoyrat Geleneği” isimli yüksek lisans tezinde hoyratlar daha çok makam yönünden incelenmiştir.

Suphi Saatçi (1987) III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi'nde sunduğu "Kerkük Folklorunda Düğün Geleneği" konulu bildirisinde Kerkük Türklerinin düğünden önce başlayan ve "toy günü"ne kadar süren eğlencelerinin başlangıcını ifade eden kına geleneğini de anlatmış ve bir kına türküsüne yer vermiştir.

Ali Yakıcı'nın hazırladığı "Halk Şiirinde Türküler (Tanım- Tasnif- İnceleme)" isimli eserinde Irak Türkmen türküleriyle ilgili kısa bilgi verilmiş, ayrıca birkaç türkü metni örnek olarak aktarılmıştır.

Doğan Kaya (1999) tarafından hazırlanan "Anonim Halk Şiiri" adlı çalışmada, Irak Türkmen türküleri hakkında kısa bilgi verilmiş, ayrıca birkaç türkü metni de örnek olarak verilmiştir.

Yazar ve araştırmacı İbrahim Dakuki'nin (1970) Irak Türkmenleri adlı kitabında türkü hakkında kısa bilgi verilerek birkaç tane de örnek türkü verilmiştir.

Cengiz Ketene'nin (1990) hazırladığı "Kerkük Halk Edebiyatından Seçmeler" eserinde 10 türkü metni örnek olarak verilmiştir.

Enver Yakupoğlu'nun (1976) yazdığı "Irak Türkleri" kitabında türkülerden örnek verilmiş, ayrıca türkü, türkü icracıları ve icra ortamlarıyla ilgili kısa bilgiler verilmiştir.

Esat Erbil'in (2003) Türkmen Kardeşlik Ocağı tarafından yayınlanan "Yüz Güfte ve Yüz Beste" kitabında 99 tane Erbil şehrine ait türkü bulunmaktadır. Bu kitap Arap harfleriyle yazılmıştır.

Esat Erbil'in (2002) hazırladığı "Kara Gözlüm" adlı bir diğer eserinde; 13 tane türkü notalarıyla birlikte verilmektedir.

Esat Erbil'in (2003) hazırladığı "Aşkım Anlattım" adlı bir diğer eserinde ise; 15 tane türkü metni notalarıyla birlikte verilmiştir. Bu türküler Erbil Yöresine aittir.

Hıdır Gece Yılmaz'ın 1974 senesinde Kerkük'te hazırladığı, "Her Bahçeden Bir Gül" kitabında Irak Türkmen türkü icracıların hayatlarını kısa bir şekilde anlatmış, ayrıca bu sanatçıların söyledikleri bazı türkülerini örnek olarak vermiştir.

Ahmet Mehmet Kerküklü'nün hazırladığı; "Esvat La Tunsu" (Unutulmayan Sesler) Arapça kitapta, Irak Türkmenlerinin önemli sanatçılarından bir olan Mehmet

Kalayı'nın hayatını anlatmış, ayrıca sanatçının söylediği bazı eserlere notalarıyla birlikte 70 örnek vermiştir.

Mehmet Merdan'nın hazırladığı "Ağani ve Tucus El-Turkman" (Irak Türkmenlerinin Türkü ve Usulleri) Arapça kitabında; birkaç türküyü Arapça'ya çevirerek yer vermiş, ayrıca icra ortamlarından da söz etmektedir.

Behcet Gamgin'nin eski harflerle yazdığı "Öten Bülbüller" kitapçığında; 29 tane türkü metnine yer vermiş, ayrıca birkaç Irak Türkmen sanatçısının hayatını anlatmış. Irak Türkmenlerinin türküleriyle ilgili bugüne kadar ne yazık ki ciddi ve bilimsel bir makale yazılmamıştır.

1995 yılında Abdullatif Benderoğlu'nun hazırladığı "Irak Türkmen Folkloru" eserinde; Irak Türkmen türkülerinin icra edildiği yerlerden söz etmiş, ayrıca birkaç türkü metnini örnek olarak göstermiştir.

Hüseyin Yükrük; 2003 yılında yazmış olduğu; Türk Halk Müziğinde Diziler başlıklı doktora tezinde; Türk Halk Müziği'nde süreç içerisinde kullanılan dizilerin belirlenmesine yönelik olarak bir durum tespiti yapmış, bu amaçla TRT Türk Halk Müziği repertuarından seçilen 2011 türküye ilişkin 15 parametre, bilgisayarda "file maker pro 6.0v3" programıyla oluşturulan veri bankasına girmiş ve bu verileri, diziler ana unsur olmak üzere, birbiri ile karşılaştırmıştır. İncelenen bütün türkülerde 13 farklı karar sesinin bulunduğu, %69,52 oranında türkünün ise "la" (A4) sesinde karar verdiği tespit edilmiştir. Ayrıca 43 adet ölçü anahtarına rastlanmış, bunların en büyük bölümünü ise %28,2 oranıyla 4/4'lük ölçü anahtarının oluşturduğu tespit edilmiştir.

1.7. Problem Durumu

Araştırmanın problem cümlesi, "Kuzey Irak Bölgesi, Erbil Türkmen halk ezgilerinin sınıflamalı müzikal analizi ne şekildedir? olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın alt problemleri şu şekilde oluşturulmuştur:

Kuzey Irak Erbil halk ezgilerinin;

1.7.1. Makamsal yapıları nasıl bir dağılım göstermektedir?

1.7.2. Ritmik yapıları nasıl bir dağılım göstermektedir?

1.7.3. Toplam ölçü uzunlukları nasıl bir dağılım göstermektedir?

1.8. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, Kuzey Irak Bölgesi Erbil şehrinde yaşayan Türkmenlerin en önemli yapı taşlarından birisi olan halk ezgilerinin müzikal yapılarını inceleyerek, sınıflamalı müzikal analizlerine ilişkin kaynak oluşturmayı amaçlamaktadır.

1.9. Araştırmanın Önemi

Araştırma, Kuzey Irak Bölgesi Erbil şehri Türkmen Halk Ezgilerin sınıflandırılması ve yeni bir repertuar çalışmasının yapılması bakımından önemlidir. Geçmişte böyle bir çalışmanın yapılmamış olması, ezgilerin kaybolmaya yüz tutması nedeni ile gerekli görülmüştür. Bu nedenle yapılacak çalışmanın Erbil şehrinde ilk olması daha sonra yapılacak araştırmalara kaynak oluşturması, konu seçiminde referans olması bakımından da önemli sayılmaktadır.

1.10. Sınırlılıklar

Bu araştırma,

- ✓ Kuzey Irak Bölgesi ile,
- ✓ Erbil'de yaşayan Türkmenlerin halk ezgileri ile,
- ✓ Erbil şehrinde yerel, resmi basılı kaynaklarla,

- ✓ Erbil şehrinde bilinen fakat henüz notaya alınmamış halk ezgileri ile sınırlandırılmıştır.

1.11. Tanımlar

Makam: Belirli bir veya birkaç dizi üzerinde belirli bir seyir. Her makamın bir dizisi vardır. Dizi, makamın çatısını teşkil eder. Dizinin, makam olarak isimlendirilebilmesi, seslerin dereceli ve seyir özelliklerini ihtiva ederek kullanılmasına bağlıdır. Makamların melodik seyir özellikleri dolayısı ile her birinin adeta bir tadı, bir kokusu vardır (Say, 1985: 791).

Ritm: Ölçü içerisindeki çeşitli bileşimlerin oluşturduğu kalıplara ritim denir” (Özbek, 1998: 76-155).

Ölçü- Usul: “Bir müzik parçasının eşit süreli bölümlerine ölçü denir. Bazı kaynaklarda ölçü yerine usul sözcüğü de kullanılmaktadır. Usul, seslendirmede takip edilen yol, yöntem, bir ezginin vuruş ve süre bakımından eşit uzunluktaki bölümlerinden her birine verilen isimdir (Özbek, 1998: 192).

2. BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın ne şekilde yapılandığı konusunda; araştırmanın modeli, araştırmanın evren ve örnekleme, verilerin toplanması ile verilerin analizi başlıklarına yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Kuzey Irak bölgesi, Türkmen halk ezgilerinin sınıflamalı müzikal analiz sonuçlarının belirlenmesi bakımından betimsel nitelikte olup, model olarak “Genel Tarama Modeli” içinde yer almaktadır.

“Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir” (Karasar, 2009:79).

Bununla birlikte araştırmada, veri toplama tekniği olarak “Belgesel Tarama” türü kullanılmıştır.

“Varolan kayıt ve belgeleri inceleyerek veri toplamaya belgesel tarama denir. Tarananlar: geçmişteki olguların anında iz bıraktığı resim, film, plak, ses ve resim kayıtlı bantlar, araç-gereç, bina heykel, vb. Kalıntılarla; olgular hakkında, sonradan yazılmış ve çizilmiş her türlü mektup, rapor, kitap, ansiklopedi, resmi ve özel yazı ve istatistikler, tutanak, anı, yaşam öyküsü vb. leridir”...(Madge,1965,s.91 akt: Karasar, 2009:183)

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Kuzey Irak bölgesinde yaşayan Türkmenlerin söylediği halk ezgileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Erbil şehrinde yaşayan Türkmenlerin söylediği 70 adet halk ezgisi oluşturmaktadır.

“Bilindiği gibi geleneksel bilim anlayışının vazgeçilmez öğelerinden birisi “genelleme”dir. Üzerinde çalışılan bir dizi sınırlı sayıdaki değişken arasında bulunan ilişkiler belirli güvenlik aralıklarıyla değişkenlerin dahil olduğu evrene genellenir. Bu nedenle, değişkenlerin dahil olduğu evrenin kesin hatlarıyla belirlenmesi önemlidir. Evrenin kesin hatlarıyla belirlenmesi araştırmanın bütün sorunlarını çözmez, çünkü evren genellikle bir araştırmacının ulaşamayacağı kadar büyüktür...Bu sorunu çözmek için bilim adamları “örneklem” kavramını keşfetmişlerdir. Bütün evreni çalışmak yerine, evreni temsil etme gücüne sahip sınırlı sayıda birey, olay veya olguyu araştırma kapsamına dahil etmek pratik bir çözümdür. Burada yine geleneksel bilim anlayışının “indirgeme” ilkesi kullanılır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 101)

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada Kullanılan Halk Ezgileri Kuzey Irak Bölgesi Erbil Şehri’ndeki yerel basılı kaynaklar, ses ve görüntü kayıtları incelenerek notaya alınmıştır. Notaya alınan 70 halk ezgisine makam, ritmik yapı ve toplam ölçü uzunluğu bakımından içerik analizi yapılmıştır. Ayrıca Erbil’de yaşayan Türkmenlerin kültürel ve sanatsal yaşamı hakkında bilgi edinmek amacıyla yörede yaşayan bilirkişilerle görüşülmüştür.

2.4. Verilerin Analizi

Bu araştırmada, yüzde ve frekans ilişkisine dayalı Betimsel İstatistik yaklaşımı kullanılmıştır.

Verilerin analizinde, betimsel istatistik ve kestirisel istatistik olmak üzere iki temel yaklaşım söz konusudur. **Betimsel istatistik**, bir değişkene ilişkin sayısal değerlerin toplanması, betimlenmesi ve sunulmasına olanak sağlayan istatistiksel

işlemleri tanımlar. Betimsel istatistik, bir örneklem üzerinde ya da ulaşılabilen durumlarda evrenin tamamından gözlem yaparak elde edilen verileri kullanarak, araştırmaya katılan bireylerin ya da objelerin özelliklerini betimlemeyi amaçlayan süreçtir. Kısaca betimsel istatistik, bir grubun özelliklerini betimlemek amacıyla kullanılan frekans, yüzde, merkezi eğilim ölçüleri, değişkenlik ölçüleri ve korelasyon katsayısı gibi teknikleri içerir (Büyüköztürk, 2012: 5)

Araştırmada elde edilen veriler, alt problemler doğrultusunda “Microsoft Office Professional Plus 2013” paket programına ait “Excel” programıyla önce grafik tabloları halinde sunulmuş, genel tablolar haline dönüştürülerek değerlendirilmiş, daha sonra yüzde (%) frekans (f) tablolarına dönüştürülmüş ve yorumlanmıştır.

3. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, çalışma kapsamında toplanan verilerden elde edilen bulgular sırasıyla, birinci alt problem, ikinci alt problem ve üçüncü alt problem başlıklarında yüzde ve frekans tablolarına dönüştürülerek yorumlanmıştır.

Tablo 1. Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen Halk Ezgilerinin Makam, Ritmik Yapı Ve Toplam Ölçü Sayılarına İlişkin Tablo

Ezgi adı	Makam	Ritmik yapı	Toplu ölçü sayısı
Ağam süleyman	Uşşak	10/8	10+
Bubağlar olmasaydı	Hüseyni	4/4	6
Bu xal ne xaldı	Uşşak	10/8	10+
Türkmeniz türkmeniz	Çargah	6/8	10+
O yana dönder meni	Uşşak	10/8	10+
Necibe	Uşşak	10/8	10
Yandım televizyon elinden	Hüseyni	4/4	10+
Yallah şofer	Uşşak	4/4	10+
Yorgun yorgun	Lami	2/4	10+
Yeri yolumda durma	Hüzzam	10/8	10+
Şaq şaq blazik qolunda	Uşşak	10/8	10+
Sevgi ister	Nihavent	10/8	10+
Sevgi dolu	Uşşak	2/4	10+
Sevdim seni	Rast	10/16	10+
Seni güzel	Uşşak	10/16	10+
Samançı qızı ondört yaşında	Rast	4/4	10+
Esmarimsen Esmerim	Rast	4/4	10+
Erbilim dilim dilim	Hüseyni	10/16	10+
Çakmağı çak	Rast	10/16	10+
Ceyran ceyran	Saba	4/4	8
Bir dünyamız	Hüzzam	2/4	10+
Aşkım anlatım	Kurdi	10/16	10+
Gözüm baxında qaldı	Hüseyni	4/4	10+
Aşka ihanet	Kurdi	2/4	10+
Gelirde	Hüseyni	2/4	10+
Garib gevlim	Hijaz	2/4	10+
Degirmançı	Hüseyni	10/8	10+
Dede dede	Uşşak	10/8	8
Elinde ayağında acem kınası	Uşşak	10/8	10+
Emek veren nene	Hicaz	2/4	10+
Güzel gitme qal burda	Uşşak	10/8	10+
Güzelin biri	Kurdi	2/4	10+
Hayat ortağım	Saba	2/4	10+
Helhele verin geline	Segah	10/8	10+
Kalenin dibinde	Uşşak	10/8	10+
Men erbilden çıktım	Rast	4/4	10+
Gözüm tütüncü	Hüseyni	10/8	10+
Ne güzel hanımsan	Segah	10/8	10+
Meni candan usandırdı	Saba	2/4	10+
Menim ipek yağlığım var	Hüzzam	10/8	10+
Minarenin alemi	Hüseyni	4/4	5

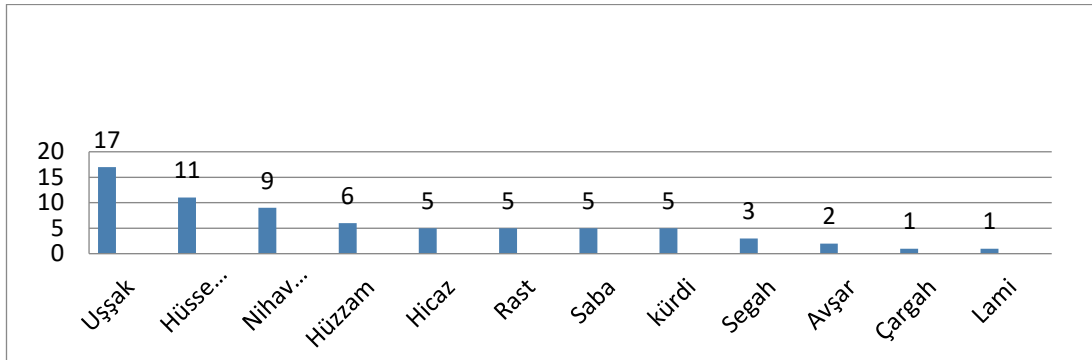
Nari nari hey nari	Uşşak	2/4	10+
Gülüşan gülişan	Hüseyni	4/4	5
Gözümde yaş bıraxma	Hüseyni	2/4	9
Qax gidağın nafuraya	Hüseyni	4/4	10
Köylü kızı	Nihavent	2/4	10+
Kara gözlüm	Hicaz	2/4	10+
Sebrim kalmadı	Kurdi	2/4	10+
Seni mannan edanı	Beyati	2/4	10+
Esmer	Beyati	2/4	10+
Gelme vevasıs	Beyati	2/4	10+
Isterrim	Segah	2/4	10+
Dönmem	Beyati	2/4	10+
Görmeseydim	Nihavent	10/16	10+
Hayat	Hüzzam	2/4	10+
Inanmam	Hicaz	10/16	10+
Sevdim sevildim	Nihavent	2/4	10+
Dedin	Nihavent	5/8	10+
Affet beni	Avşar	10/16	10+
Var günümde	Nihavent	10/16	10+
Düymadın havarımı	Nihavent	2/4	10+
Unut beni	Hüzzam	2/4	10+
Bir handa	Nihavent	2/4	10+
Gözlerin	Avşar	2/4	10+
Sen gideli ey nana	Saba	2/4	10+
Kavuşmak	Kurdi	2/4	10+
Zaman	Saba	2/4	10+
Söyle gönüle yeter	Nihavent	2/4	10+
Kaderin	Hüzzam	2/4	10+
Ağlamam	Hicaz	2/4	10+

Tablo 1’de çalışma kapsamında ulaşılan Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen halk ezgileri yer almaktadır (Halk ezgilerine ait notalar “Ekler” bölümünde verilmiştir). Tabloda genel olarak, halk ezgilerinin makamları, ritmik yapıları ve toplam ölçü sayılarını belirten sütunlar yer almaktadır.

3.1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi doğrultusunda Grafik 1 de ve Tablo 2’de Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen halk ezgilerinin makamsal dağılımları yer almaktadır.

Grafik 1 Kullanılma Sıklığına Göre Erbil Türkmen Halk Ezgileri Makamlarının Grafikselsel Dağılımları

Tablo 2 Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen Halk Ezgilerinin Makamsal dağılımları

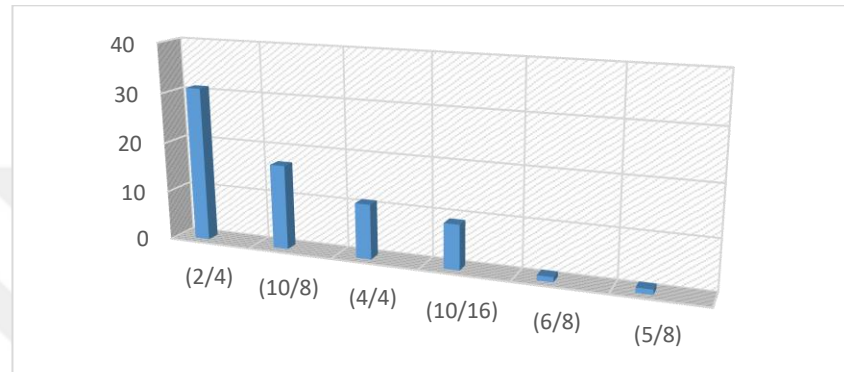
Makamlar	F	%
Uşşak	17	% 24.2
Hüseyini	11	% 15
Nihavend	9	% 12.8
Hüzzam	6	% 8.5
Hicaz	5	% 7.1
Rast	5	% 7.1
Saba	5	% 7.1
Kürdi	5	%7.1
Segah	3	% 4.2
Avşar	2	% 2.8
Çargah_misket	1	% 1.4
Lami	1	% 1.4
Toplam	70	% 100

Tablo 2' ye göre Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen halk ezgilerinin; %24,2' si Uşşak, % 15'i Hüseyini, %12,8'i Nihavend, %8,5' i Hüzzam, %7,1' i Hicaz, % 7,1'i Rast, %7,1' i Saba, %7,1'i Kürdi %4,2'si Segah, % 2,8'i Avşar, %1,4'ü Çargah, %1,4'ü Lami makamlarından oluşmaktadır. Çalışma kapsamında toplanmış olan 70 adet Erbil halk ezgisinden 17 tanesi Uşşak makamı olarak en çok kullanılan makamdır. Erbil'de en az kullanılan makamlar ise, tabloya göre Çargah ve Lami makamlarıdır. İlgili alan yazı taramasında ve elde edilen bulgularda Erbil şehrine ait uzun havaların, anonim şarkıların çoğunlukla uşşak makamında okunmuş halk ezgileri olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun, eskiden beri Erbil'de halk ezgilerinin uşşak makamında yazılmış ve söylenmiş olmasından ayrıca yeni yazılan halk ezgilerinin ve bestecilerin bunun etkisi altında kalmış olmasından kaynaklandığı söylenebilir.

3.2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi doğrultusunda Grafik 2 ve Tablo 3’de Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen halk ezgilerinin ritmik yapılarına ilişkin dağılımları yer almaktadır.

Grafik 2. Kullanılma Sıklığına Göre Erbil Türkmen Halk Ezgileri Ritmik Yapılarının Grafikselsel Dağılımları

Tablo 3. Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen Halk Ezgilerinin Ritmik Yapılarına İlişkin Dağılımları

Ritimler	F	%
2/4	31	% 44.2
10/8	17	% 24.2
4/4	11	% 15
10/16	9	% 12.8
6/8	1	% 1.42
5/8	1	% 1.42
Toplum	70	% 100

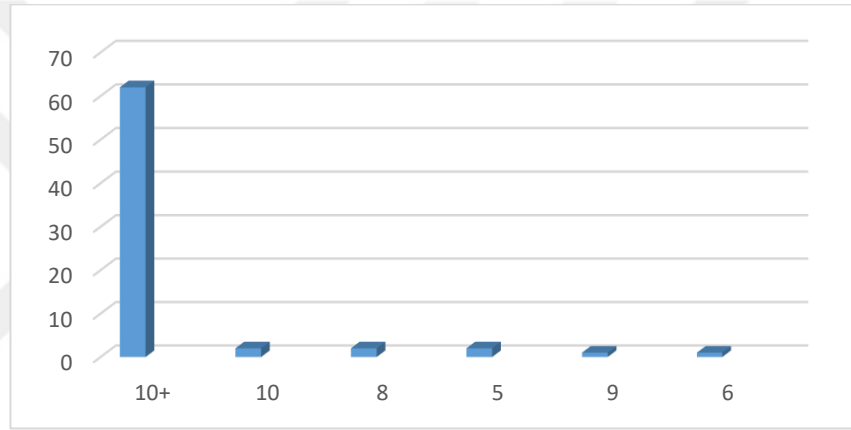
Tablo 3’e göre Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen halk ezgilerinin %44,2’si 2/4, %24,2’si 10/8, %15’i 4/4, %12,8’ i 10/16, %1,42’si 6/8 ve %1,42’si 5/8 usullerinden oluşmaktadır. Bu tabloya göre toplamda 70 adet Erbil halk ezgisinin 31 adedi 2/4 ritmi ile en çok kullanılan ritmik yapıyı oluşturmaktadır. En az kullanılan ritmik yapılar ise tabloya göre, 5/8 ve 6/8 değerleridir. Tablo 3’e göre Erbil’de Türkmenlerin çalıp söylediği halk ezgilerinin büyük oranda 2/4’ ritmik yapıya sahip olmasının sebebinin, Erbil ve Erbil’de yaşayan Türkmenlerin kültürel yaşamıyla doğrudan ilgili olduğu söylenebilir. Erbilliler İş hayatlarında daha hızlı çalışmak için; evlerde, eğlencelerde, kına gecelerinde ve düğünlerde oynadıkları halaylarda daha çok 2/4’lük ritmik yapıyı

tercih etmişlerdir. Günümüz Erbil'i de bu durumdan halen etkilenmekte, Türkmen halk ezgilerinde 2/4'lük ritmik yapı daha çok tercih edilmektedir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular Ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi doğrultusunda Tablo 4'de Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen halk ezgilerinin toplam ölçü sayılarına ilişkin dağılımları yer almaktadır.

Grafik 3. Toplam Ölçü Sayılarına Göre Erbil Türkmen Halk Ezgilerinin Grafikselsel Dağılımları

Tablo 4. Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen Halk Ezgilerinin Toplam Ölçü Sayılarına İlişkin Dağılımları

Ölçü sayısı	F	%
10+	62	% 88,5
10	2	% 2,8
8	2	% 2,8
5	2	% 2,8
9	1	% 1,42
6	1	% 1,42
Toplam	70	% 100

Tablo 4'e göre; Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen halk ezgilerinin %88,5'i 10 ölçüden uzun, %2,8'i 10 ölçü, %2,8'i 8 ölçü, %2,8'i 5 ölçü, %1,42'si 9 ölçü, %1,42'si 6 ölçüden oluşmaktadır. Tablo 4'e göre toplam 70 adet Erbil halk ezgisinden 62 adedi ölçü sayısı olarak 10'dan fazladır. Diğer halk ezgileri ise 2 ölçü ve 1 ölçüden oluşmaktadır. Tablo 4'e göre Erbil'de yaşayan Türkmenlerin şarkılarının çoğunluğunun

10 ölçüden daha fazla yazılmış olduğu görülmektedir. Bunun nedeninin, Erbil’de yaşayan Kürtlerin müziğinin daha kısa ve sade olması, Türkmenlerin, iş ve müzik alanlarında Osmanlıdan etkilenmiş olması söylenebilir.

4.BÖLÜM

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

4.1. Sonuçlar

Araştırmanın problem durumunda belirtilmiş alt problemler doğrultusunda, “Bulgular ve Yorumlar” bölümünde yer verilen verilere dayanarak aşağıda alt problem sırasına göre sonuçlar verilmiştir.

4.1.1. Birinci Alt Probleme Ait Sonuçlar

Araştırmanın birinci alt problemi; Kuzey Irak Erbil Türkmen halk ezgilerinin makamsal yapıları nasıl bir dağılım göstermektedir? şeklinde ifade edilmektedir. “Bulgular ve Yorumlar” bölümünde yer alan veriler doğrultusunda;

Çalışma kapsamında toplanan 70 adet halk ezgisinden 17 adedinin “Uşşak” makamına ait olarak daha çok kullanıldığı, onu 11 adet “Hüseyni” ve 9 adet “Nihavend” makamlarının izlediği, 3 adet “Segah”, 2 adet Avşar, birer adet Çargah ve Lami makamlarının ise en az kullanıldığı tespit edilmiş, Erbil’de yaşayan Türkmenlerin, halk ezgilerinde yaygın olarak Uşşak makamını tercih ettikleri sonucuna varılmıştır.

4.1.2. İkinci Alt Probleme Ait Sonuçlar

Araştırmanın ikinci alt problemi; Kuzey Irak Erbil Türkmen halk ezgilerinin ritmik yapıları nasıl bir dağılım göstermektedir? şeklinde ifade edilmektedir. “Bulgular ve Yorumlar” bölümünde yer alan veriler doğrultusunda;

Toplamda 70 adet Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen halk ezgilerinden 31 adedi 2/4 usulünde yazılmış olup, 17 adedi ise 10/8 usulü ile yazılmıştır. Ezgilerden 11 adedi 4/4, 9 adedi 10/16, diğerleri ise birer adet 6/8 ve 5/8 usullerinden oluşmaktadır. Bu doğrultuda Kuzey Irak Bölgesi Erbil’de 2/4 usulünün daha yaygın kullanıldığı, 10/8

usulünün ise yaygın denebilecek kadar çok kullanıldığı, ancak 6/8 ve 5/8 usullerinin nerdeyse hiç tercih edilmediği sonucuna varılmıştır.

4.1.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Sonuçlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi; Kuzey Irak Erbil Türkmen halk ezgilerinin toplam ölçü uzunlukları nasıl bir dağılım göstermektedir? şeklinde ifade edilmektedir. “Bulgular ve Yorumlar” bölümünde yer alan veriler doğrultusunda;

Toplamda 70 adet Kuzey Irak Bölgesi Erbil Türkmen halk ezgilerinden 62 adedi 10 ve daha fazla ölçü sayısına sahip olup, 2 adedi ise 10 ölçü sayısına sahiptir. Ezgilerden 2 adedi 8, 2 adedi 5 ölçüye, diğer birer adet halk ezgisi ise 9 ve 6 ölçüye sahiptir. Bu doğrultuda Kuzey Irak Bölgesi Erbil’de 62 adet ile en çok kullanılan halk ezgilerinin toplam ölçü sayıları 10’dan fazladır, dolayısıyla 10’dan fazla ölçü sayısına sahip halk ezgileri daha çok tercih edilmiş ve daha çok kabul görmüştür. 10’dan az ölçü sayısına sahip halk ezgileri hemen hemen birbirine yakın olarak 2’şer adet ve 1’er adetten oluşmaktadır. Bu durumda 10’dan az ölçü sayısına sahip halk ezgilerinin çok tercih edilmediği ya da kabul görmediği için sayılarının az olduğu sonucuna varılmıştır.

4.2. Öneriler

Bu bölümde, çalışmanın sonuçlarından elde edilen bilgiler doğrultusunda önerilere yer verilmiştir.

- ✓ Araştırma kapsamında toplanan veriler doğrultusunda; Kuzey Irak Bölgesi ve Erbil ile ilgili çok sayıda kaynağın olmaması, yapılan bu çalışmanın kaynak olarak kullanılma önemini artırmaktadır. Bu yönüyle, yapılan bu çalışmanın araştırmacıların literatür incelemesi için önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir.
- ✓ Bu çalışma ile Kuzey Irak Bölgesi, Erbil’de yaşayan Türkmenlerin halk kültürü, araştırmada toplanan halk ezgileri notalarının araştırma kapsamında yapılan analiziyle sanatsal yönden ortaya konulmuştur. Dolayısıyla bu çalışma Erbil halk ezgilerinin bir arada toplanması bakımından önemli bir kaynak olarak kullanılabilir.
- ✓ Bu araştırmada; toplam 70 adet Erbil Türkmen halk ezgisine ulaşılmış, bu ezgilerin makamsal yapıları, ritmik yapıları ve toplam ölçü sayıları tablolar halinde verilmeye çalışılmıştır. Elde edilen sonuçların, yeni yazılacak halk ezgileri için yol gösterici olacağı düşünülmektedir.
- ✓ Yapılan bu çalışma, halk ezgilerinin diğer müzikal özellikleri için de ayrıca bir araştırma konusu olabilir.
- ✓ Erbil halkının sanatsal yaşamına dair kaynakların zenginleşmesi bakımından Erbil için yapılacak diğer araştırmaların da faydalı olacağı düşünülmektedir.
- ✓ Bu çalışmanın Kuzey Irak Bölgesinin diğer şehirlerinde de yapılması ve bu çalışmaların karşılaştırılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir.
- ✓ Yapılan bu çalışmanın müzik eğitimcisi yetiştiren kurumlarda repertuar kaynağı olarak kullanılmasının katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Akkaş, S., (2015). *Türkiye’de Cumhuriyet dönemi kültür ve müzik politikaları (1923-2000)*. Ankara: Sonçağ Yayıncılık.
- Bayatlı, K,H, (1996), *Irak Türkmen Türkçesi*. Ankara: TDK Yayınları.
- Bilal, Z. (2015). *Erbil Türkmen ağızı (inceleme-metin)*. Hacettepe Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Büyüköztürk, Ş., (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: (16.Baskı) Pegem Akademi.
- Dakuki, İ., (1970). *Irak Türkmenleri*. Ankara: Güven Yayınevi.
- Duman, B. (2011). *Irakta Türkmen Varlığı*. Ankara: Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi
- Erbil, E. (2003). *Yüz güfte ve yüz beste*. Erbil: Nur Basımevi.
- İbrahim, A.B. (2009). *Irak Türkmen türkülerinde konu ve yapı*. Ege Üniversitesi: Yayınlanmamış yüksek lisans tezi.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: (19. Baskı) Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, D. (1999). *Anonim halk şiiri*. Ankara: Akçağ Yayınlar
- Nacakcı, Z. (2007). *Halk ezgilerine dayalı viyola albümü*. Ankara: Bilge Matbaası
- Nacakcı, Z. (2010). Müzik öğretmenlerinin yeni ilköğretim müzik dersi öğretim programına ilişkin görüşleri ve programı uygulama yöntemlerinin belirlenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 150, 353-364.
- Nakip, M., (1991), *Kerkük Türk halk musikisinin tasnif ve tahlili*. Ankara: Evren Ofset.
- Özbek, M. (1998). *Türk Halk Müziği el kitabı*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Özbek, M. (1998). *Türk halk musikisi el kitabı 1 terimler sözlüğü*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

- Saatçi, S. (2003b), “Irak Çağdaş Türkmen Edebiyatından Örnekler”, *Türk Dili* 615: 249-264.
- Saatçi, S. (1987). Kerkük Folklorunda Düğün Geleneği, *III. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri*, 4. Cilt (Gelenek-Görenek-İnançlar), Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı MFAD Yayınlar.
- S.Ü., (2013), Selahaddin Üniversitesi. Erbil: 2013 Yılı Tanıtım Kataloğu.
- Tahsin, S. (2014). *Irak-Erbil yöresi Türkmenlerinin sözlü kültür ürünleri (inceleme-metinler)*, Hacı Bektaş Veli Üniversitesi: Yayınlanmış yüksek lisans tezi.
- Turhan. S., (2012), *Notalarıyla Irak Türkmen havaları*. Ankara: Türkmeneli İşbirliği ve Kültür Vakfı Yayını.
- T.A. (1971), Türk Ansiklopedisi, “*Irak Türkleri*”, Ankara: MEB.Yayınları.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi: temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'de Cumhuriyetin ilk altmış yılındaki durum*. Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yaralı, B. (2008). *Arbil beynel hazır walmazi*. Erbil: Türkmen Kültür Merkezi yayınları
- Yıldırım, A.,Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: (7.Baskı) Seçkin Yayıncılık.
- Yıldızkaya, Ö. F. (2006). *Emirdağ türküleri*. İzmir: Analiz Matbaacılık Ltd. Şti.

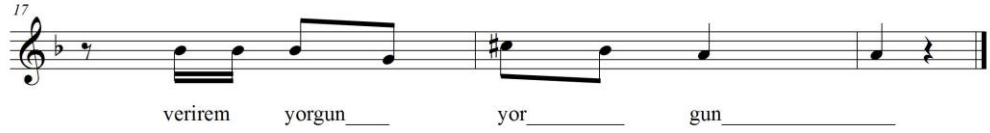
EKLER

EK 1. Notalar

YUNIS TTN

YORGUN YORGUN

Makam:Lami

notaya alan:yadi hashim

1.
Bağda güleri bir bir
Derirem yorgun yorgun
El uzadıp sene yar
Verirem yorgun yorgun

2.
Aşkına yemin sözüm
Salmam kör olsa gözüm
Kör yaram yalxuz özüm
Sarıram yorgun yorgun

2

YERİ YOLUMDA DURMA

26

se ver_ sen_____ ni şan lın men___ o lay___ dım_____

notaya alan:yadi hashim

1.
 Yeri yolunda durma
 Yeri meni yandırma
 Sulara arx olaydım
 Yar eline dolaydım
 Qız allahına seversev
 Nişanlın men olaydım

2.
 Bu su bela axmasın
 Arıxları yıxmasın
 Gözüve tenbih ele
 Mene bele baxmasın
 Yeri yolunda durma
 Yeri meni yandırma

2

YANDIM TELEVİZYON ALİNDEN

39

lı p xoş na xoş me de is te re m yan dım te le viz yon a lin

45

den öl düm te le viz yon der din den

notaya alan:yadi hashim

Yandım televizyon elinden
 Oldüm televizyon elinden
 akşamlar yorgun dönendem eve
 Usannam şirin canımdan
 Yandım televizyon ellinden
 Öldüm televizyon derdinden

Yallah televizyon isterem
 Alltun eşyayı sataram
 Nayçın filan gili alıp
 Xoş naxoş mende isterem
 Yandım televizyon alinden
 Öldüm televizyon derdinden

YANDIM TELEVİZYON ALİNDEN

MUHAMED AHMET ERBİLİ

Makam:Hüseyni

yan dım te le viz yon a lin den öl düm te le viz yon der din den yan dım te le

6 viz yon a lin den öl düm te le viz yon der din den ax şam lar yor ğın dö nan dam eua

12 u san nam şı rin canım da n a x şam lar yor ğın dö nan dam e ua

18 u san nam şı rin canım da n yan dım te le viz yon a lin den öl dm te le

24 viz yon der din den yan dım te le viz yon a lin den öl düm te le viz yon der din den ya la tele

30 viz yon is te rem al tun eş

32 ya mı sa ta

33 ram ya la tele viz yon is te rem al tun eş ya mı sa ta ram na çın fi lan ğı lı a

MEHMET AHMET ERBİLİ

YALLAH ŞOFER

Makam:Uşşak

MÜZİK

yal lah şu fer a par ma ni ker ku ge tez ye tir me ni

ya rı mın gö zü yol da dı ev le ri ça yüs tün de di ya rı mın gö zü yol da

dı ev le ri ça yüs tün de di yal lah şu fer yallah a par me ni

notaya alan:yadi hashim

1.
Yallah şufer apar meni
Kerküğe tez yetir meni
Yarımın gözü yoldadı
Evleri çay üstündadi
Yallah şufer yallah apar meni

2.
Yallah şufer ne beklisen
Yüreğime ğem eklisen
Hiç allahtan qorxmisen
Meni yolda bıraxisen
Yallah şufer yallah apar meni

MEHMET AHMET ERBİL

GÜZEL GİTME QAL BURDA

Makam:Uşşak
YADİ

gü zel git ma qal bur da bax ça bur da dal bur da

5 bağ da bir gül noq san dı o me ni sa lıp der de

9 o me ni sa lıp der de MÜZİK

13 get ma ay rı lı xet me me ni der be

18 de ret me sen me nim sev gi lim sen be ra ber qa

22 lax bur da be ra ber qa lax bur da

Güzel gitma qal burda
Baxça burda dal burda
Bağda bir gül noqsandı
O mani salıp derde

Gitme ayrılığ etme
Mani derbeder etme
Sen manim sevgilimsen
Beraber qalağ burda

Ona derdim yazaram
Demir qalbim ezerem
Söndü ömrüm buharı
Axtarram ya taparam
Ya da qabrim qazaram

ANONİM

KALENİN DİBİNDE

Makam:Uşşak
YADİ

ka le nin di bin de bir daş o lay dım

ge le ne gi de ne yol da şo lay dım

ge le ne gi de ne yol da şo lay dım

ba cı sı gü ze le kar daş o lay dım

kar da şo lay dım at ma şu daş la rı

men ya ra lı yam el a lem al gey miş

men ka ra li yam

MIŞKO

ŞAQ ŞAQ BİLAZİK QOLUNDA

Makam:Uşşak

19

5

9

13

17

21

25

şaq şaq bi le zik qo lun da ne gör duv mek tep yo lun da

şaq şaq bi le zik qo lun da ne gör duv mek tep yo lun da

şaq şaq bi la zik gör mu şem ü züv de çox xal gör mu şem

ge ti bir ü züv ö püm öm rüm nen heyır gör me mi şim

ne gör duv mek tep yo lun da

notaya alan:yadi hashim

YUNIS TTN

SEVGİ İSTER

Makam:Nihavent

7
sen alla htan bir bakışsın bu aşka seniv akşkv

13
sevgi lerden çok başka aşık olmak seniv kimin a şıka yurk ister sevgi ister

20
sabır ister yurk ister sevgi ister sabır ister

notaya alan:yadi hashim

Sen allahdan bir bakışsın bu aşka
 Seniv aşkiv sevgilerden çok başka
 Aşık olmak seniv kimin aşka
 Yurek ister sevgi ister sabır ister

YUNIS TTN

SEVGİ DOLU

Makam:Uşşak

6
aşık_ yatmaz aşık__ bekler

11
kar van dön sn yar i in de ka fam ađ ır

14
đamin_____ yükler gönlüm berbet zar içinde

notaya alan:yadi hashim

1.
Aşık yatmaz yollı bekler
Karwan dönsün yar içinde
Kafam ađır đamgin yukler
Gönlüm berbat zar içinde

2.
Yaluarram kima cana
Gz yaşlarım dd kana
Verdiđim is bađı sana
Türlü türlü bar içinde

YUNIS TÛTÛNÇÛ

SEVDİM SENİ

Makam:Rast

19

7

13

20

27

32

33

hiç bilmez

dim aşk olam sana yar _____ sev dim seni bah tyaram bah tıyar _____

seniv den dört mevsim mene bir bahar _____ doğru aşka tutul duk biz bir anda _____

o yerleşti te _____ miz _____ gevil _____ pak _____

canda _____

yar hoş _____ luğa _____ giden _____ herbir _____ yol _____ sende _____

notaya alan:yadi hashim

YUNIS TTN

SENİ GÜZEL

Makam:Uak

seni gller baxa sında seç miam çox zorlxtan bu sevdadan

geç miem ak badesin hep gevil den imiim seni güzel güzel lerden gr miem allah bilir

melek lerden sor mu em

notaya alan:yadi hashim

Seni gller baxasnda semiem
 ox zorlxtan bu sevdanı gemiem
 Ak badesin hep gevilden imiem
 Seni güzel gözelerden grmiem
 Allah bilir meleklerden sormuem

Yorgun yorgun serxo gibi gezerem
 Hep kalbimde senin adın yazaram
 Qurban veram bu canımı ezerem
 Seni güzel gözelerden grmiem
 Allah bilir meleklerden sormuem

MEHMET AHMET EBİLİ

SAMANÇI QIZI ON DÖRT YAŞINDA

Makam:Rast

sa man çı qı ___ zı ___ on dört yaşın da ___ sa mançı qı ___ zı ___ on dört yaşın da ___

5
vay _____ baxtı ü zü ___ me __ yandırdıme ni _____ aql qoy ma __ dı ___

9
me nim ba şım da _____ sa man çı qı ___ zı ___ on dört ya şın da _____

notaya alan:yadi hashim

1.
Samançı qızı on dört yaşında
Gözlerinin sevdim xarman başında
Baxtı üzümə yandırdı mani
Aql qoymandı manim başımda
Samançı qızı on dört yaşında

2.
Samançı qızı köyde gaziri
Gülü var elinde bahça düziri
Gözleri kara kalemdı kaşı
Al yaşıl girmiş ürek eziri
Samançı qızı on dört yaşında

MEHMET AHMET ERBİLİ

QAX GIDAĞIN NAFURAYA

Makam:Hüseyni

na fu ra mız el van dı et ra fi gü li rey han dı na fu ra mız el van dı

et ra fi gül rey han dı el le ru ver e li me el le ru ver e li me

gi dağ bu gün bey ram dı gi da gın yala gi da gın yala qax gi dana fu ra ya

qax gi dağ ne fu ra ya

notaya alan:yadi hashim

1.
Nafuramız elvandı
Etrafi güli reyhandı
Ellaru ver elime
Gidağ bu gün beyramdı
Gidağın yalla gidağın yalla
Qax gidağın nafuraya

2.
Nafuradan su atar
Qonca güllere seper
Etrafi güller alıp
Her gelen giden baxar
Gidağın yalla gidağın yalla
Qax gidağın nafuraya

Anonim

O YANA DÖNDER MENİ

Makam:Uşşak

o ya na dön der me ni bu ya ne dön der me ni

5 sağ ya nım da ya ra var te bi be gön der me ni

9 ça yır kı sa bi çil mez su de rin di ge çil mez

13 me ne di yar yar dan geç yar şı rin dir ge çil mez

notaya alan:yadi hashim

O yana dönder meni
 Bu yana dönder meni
 Sağ yanımda yara var
 Tebibe gönder meni
 Çayır kısa biçilmes
 Su derin geçilmes
 Mene diyer yardan geç
 Yar şirindir geçilmes

KERİM OSMAN

NECİBE

Makam:Uşşak

bu ker kük te do la ni me nim aq lım bu la ni ha var

ne ci be o ya rın bir gü lü şü ser xo şe der

a da mı ha var ne ci be

notaya alan:yadi hashim

1.
 Bu kerküte dolanı
 Menim aqlım bulanı havar necibe
 O yarin bir gülüşü
 Serxoş eder adamı havar necibe

2.
 Yarim girip oyune
 Men baxarram boyuna havar necibe
 Yarim oyundan çıxsa
 Qol atarram boyune havar necibe

anonim

NE GÜZEL HANIMSEN

Makam:Segah

ha nim ha nim ne gü zel ha nim sen oğ lan di yer

ba la cey ra nim sen na rın cım di lim di lim ha nim sen

ge lo tur me nim gü lüm ma lim sen ne de miş tim ar kav dan

ha nim sen ku ru sun ağ zım di lim ma lim san

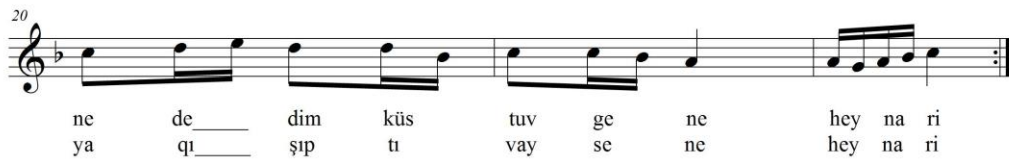
notaya alan:yadı hashim

Hanım hanım ne güzel hanımsen
 Oğlan diyer bala ceyranımsen
 Narıncım dilim dilim hanımsen
 Gel oturmenim gülüm malımsen
 Ne demiştım arkavdan hanım sen
 Kurusun ağzım dilim malımsen

Anonim

NARINARI HEY NARI

Makam:Uşşak

notaya alan:yadi hashim

1.
Nari nari hey nari hey nari
Nari ruhumdu manim hey nari
Nar yedim dene dene vay nari
Ne dedim kustuv gene hey nari
Yengi fistan giripsen vay nari
Yaşıptı vay sene hey nari

2.
Nar kimin oldu meni hey nari
Yaralı koydu meni hey nari
Qaş qassap kirpik oxou vay nari
Göz göze oydu meni hey nari

3.
Taş atım nara değdi hey nari
Nardan duvara deđdi vay nari
Dilimden bir söz çıxtı hay nari
Tez gitti yara deđdi hey nari

MIŞKO

MİNARANIN ALEMİ

Makam:Hüseyni

mi na ra nın a le mi qaş lar qud ret çe le mi

ma dam dux tor de gil du ne de naç tu ne de naç tu

ya ra mı

notaya alan:yadi hashim

1.
Minaranın alem
Qaşlar qudret çelem
Madem duxtor degildi
Neden açtu yaramı

2.
Altın tabaxta qaymax
Yilini barmax barmax
Yengi bir moda çıxıb
Qız oğlana yalvarmax

MEHMET AHMET ERBİLİ

MENİM İPEK YAĞLIĞIM VAR

Makam:Hüzzam

me nim i pek yağ lı ğım var__gör me ğe ge__ lin ba lam__

5
gör ma ğa ge__ lin_____ a şık la ra men sa ta ram__al ma ğa ge__

10
lin ba lam al ma ğa ge__ lin_____

notaya alan:yadi hashim

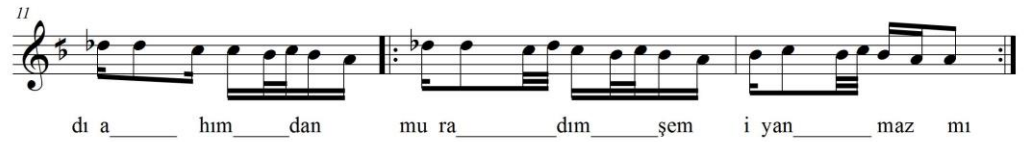
1.
Menim ipek yağlım var
Görmeğe gelin balam görmeğe gelin
Aşıqlara men sataram
Almağa gelin balam almağa gelin

2.
Menim elvan güllerim var
Görmeğe gelin güzel görmeğe gelin
Gelinlere man sataram
Almağa gelin güzel almağa gelin

MEHMET AHMET ERBİLİ

MANİ CANDAN USANDIRDI

Makam:Saba

notaya alan:yadi hashim

1.
Meni candan usandırdı cefadan yar usanmazmı?
Felekler yandı ahımdan muradım şem i yanmazmı?
2.
Qamubimarına canan devayı dert eder ihsan?
Niçin qılmaz bana derman beni bimar sanmazmı?

MEHMET AHMET ERBİLİ

MEN ERBİLDEN ÇIXTIM

Makam:Rast

me ner bilden çix__ tım baba yol la__ ra bax tım aman allah men er bilden çix__ tım__

4 yol la ra bax tım__ kim se siz gü zel__ le ri bağ rı ma bas tım__

7 kim se siz gü zel__ le ri bağ rı ma bas tım yala yala__ bağ rı ma bas tım

10 ba ba sı gel me__ den baba u mut lar kes ti mamanal lah nene si gel me__ den__

13 u mut lar kes tim__ i rağ yol dan gel__ mi şem men o ğur la ro sun__

16 iç ti ğı mız ba__ de la rı nu şı ca__ nol sun yala yala__ koy a fi ye tol sun

notaya alan:yadi hashim

Men erbildem çıxım baba yollara baxtım aman allah
 Kimsesiz güzelleri bağrıma bastım yalla yalla bağrıma bastım
 Babası gelmeden baba umutlar kestim aman allah
 İrağ yoldan gelmişem men uğurlar olsun
 İçtiğimiz badaları nuşi can olsun yalla yalla koy afiyet olsun

YUNIS TÛTÛNÇÛ

KÖYLÜ KIZI

Makam:Nihavent

6
se nin le yım ömür__bö yü

11
yemin ettim__köylü__kızı__ elden içtim hayat_suyu__

15
köylü kıza öldüm bittim

21

notaya alan:yadi hashim

1.
Seninleyım ömür böyu
Yemin ettim köylü kıza
Elinden içtim hayat suyu
Öldüm bittim köylü kıza | 2.
Umit veren sözler için
Evim yakan gözler için
Ay kaçırın yüzler için
Gönül sattım köylü kıza |
|---|---|

MEHMET AHMET ERBİLİ

HELHELE VERİN GELİNE

Makam:Segah

hel he le ve__ rin ge li ne des te gül ve__ rin e li ne

5 al tun ke mer bağ__ la yıp__ ge li nin__ ce be li ne__

9 hel he le ve__ rin ge li ne des te gül ve__ rin ge li ne vay va__

14 __ y e lin de te__ ra zi__ var__ ce__ bin de çe__

18 re zi__ var__ e lem nen oy__ nar__ gü ler__ e lem le oy

22 nar gü ler__ me__ nim nen ge__ ra zi var ba ba hel he le ve__ rin ge li ne

26 des te gül ve__ rin e li ne al tun ke mer__ bağ__ la yıp__ ge li nin__

31 ce be li ne__ hel he le ve__ rin ge li ne des te gül ve__ rin e li ne

YUNUS TTN

HAYAT ORTAĞIM

Makam:Saba

7
sev gilim ca nım dam arda ka nım

15
se ni öz le rim boş olsa ya nım se ve rim can dan bağlandık kan nan ha yat or tağım

25
ay rıl ma ben den

notaya alan:yadi hashim

Sevgilim canım damarda kanım
 Seni zlerim boř olsa yanım
 Severem candan bađlandık kandan
 Hayan ortağım ayrılma benden
 Aşka inandım sözüne kandım
 Seni terk etmem kurana andım

YUNIS TÛTÛNÇÛ

GÜZELİN BİRİ

Makam:kürdi

7
yol_ bekleyen göze ve _____ birdaha güllem de__ div

13
söz__ verdiv__ sözüvi tut _____ bir sende kaldı umut _____

notaya alan:yadi hashim

Yaman bakışile kesti yolum
 Hüsnüne güvenen güzelin biri
 Nazu işvesile aldı gevlim
 göküzünden alan güzelin biri

MEHMET AHMET ERBİLİ

GÜLLİŞAN GÜLLİŞAN

Makam:Hüseyni

Gül li şan gül li şan es mer ha lım pa ri şan

es mer ha lım pa ri şan men se ni cox a ra dım
men se ni cox se ve rem

gel me ne ver bir ni şan
gel me ne ver bir ni şan

notaya alan:yadi hashim

1.
Güllüşan güllüşan
Esmer halim paşişan
men seni çok severem
gel mene ver bir nişan
güllerin gülistanı
söyle şarqı bestanı
gel yanma yoldaş ol
sen gönlümün sultanı

2.
gülem gülü neynıram
güle xızmet eylıram
öz gülüm öz yarımıdı
başqasını neynıram
güllüşan güllüşan
esmer halim paşişan
men sanı çok severem
gel mene ver bir nişan

HAYDARA KAÇAL

GÖZÜMDE YAŞ BIRAXMA

Makam:Hüseyni

Gözümde yaş bıraxma zalım üstüne daş bıraxma üstüne
Te rezim başa getti zalım sende bir daş bıraxma sende bir
daş bıraxma
daş bıraxma

notaya alan:yadi hashim

1.
gözümde yaş bıraxma salım
üstüne daş braxma
terazim başa gitti zalım
sende bir daş bıraxma
gözüm kesme gözümnen
işte gittin özümnen
dert çeken zayıf olur
tecrid eyle özünnan

2.
apardılar gülümü
çok ettiler zülümü
ne qoydular şad olum
ne kestiler dilimi
gözümde yaş bıraxma zalım
üstüne daş braxma
terezim başa gitti zalım
sende bir daş bıraxma

MIŞKO

GÖZÜM TÜTÜNÇÜ

Makam:Hüsseyini

MÜZİK

baxça yam ba ram

se ne heyva yam na ram se ne gevliv bir şeyda

me sin ö lün ce ya ram se ne gö züm tü tün

çü iz zet öm rüm tü tün çü iz zet gö züm tü tün çü iz zet

notaya alan:yadi hashim

1.
Baxayam baram sene
Heyvayam naram sene
Gevliv bir şey demesin
Ölünce yaram sene
Gözüm tütünçü izzet
Ömrüm tütünçü izzet
gözüm tütünçü izzet

2.
Baxçaya bax bara bax
Heyvaya bax nara bax
Üzün dadalar geçer
Bu vafasis yara bax
Gözüm tütünçü izzet
Ömrüm tütünçü izzet
Gözüm tütünçü izzet

MEHMET AHMET ERBİLİ

gözüm baxında qaldı

Makam:Hüseyni

gözüm ba xın da qal dı yarım man dan usa n dı o gün dan yar

u san dı o gün dan yar u san dı ha lim çox pa re şan dı o gün dan yar

u san dı ha lim çox pa re şan dı

baç la dım gel

ma di yar yu ra cımdağ la di yar azqal dı qa u şa lı m az qal dı

qauşa lı m bax tı mı bağ la dı yar az qal dı qa u şa lı m bax tı mı bağ

la di yar

notaya alan:yadi hashim

YUNIS TÛTÜNÇÛ

GELİRDE

Makam:Nihavent

9
gelirde dun yanı susler gözümde içli bir şir our sev

18
gö züm da kavuş mak gevul ler kapsını çalar o zaman gö rünür şadlık üzüm de

notaya alan:yadi hashim

1.
Gelirde dünyanı süsler gözümde
İçli bir şir olur sevda sözümde
Kavuşmak geyller kapsını çalar
O zaman görünür şadlık yuzumde

2.
Gelirde karşıma bir şarkı söyler
Aşkını gevlimde armağan eder
Yılarca yılarca yolun bekledim,
Umutluyum sonda yar mene gelir

YUNIS TÛTÛNÇÛ

GARİP GEVLİM

Makam:Hicaz

yardan uzak dostan ayrı yaşım bitti

gurbet elde çekilmeden buca kahrı çok alrı yuku belde garib halım birden acı birgün olsun

şad olmadım ne kardeş var nede bacı gurbete bir dost bulamadım__

notaya alan:yadi hashim

1.
Yardan uzax dostan ayrı
Yaşım bitti gurbet elde
Çekilmeden buca kahrı
Çox alrı yuku belde

2.
Garip halim birden acı
Bir gün olsun şad olmadım
Ne kardeş var ne bacı
gurbete bir dost bulmadım

MEHMET AHMET ERBİLİ

ESMARİMSEN ESMARİM

Makam:Rast

men se ni çok se ve rem sen senme nim sev da lim gel ya ni ma

MÜZİK..... gel ya ni ma gel ya ni ma sev di ğim gel ya ni ma

sev di ğim

notaya alan:yadi hashim

1.
 Esmerimsen esmarım
 Gel yanıma güzelim
 Men seni çok severem
 Sensen manim sevdalım
 Gel yanıma el yanıma sevdiğim
 Gel yanıma sevdiğim

2.
 Gözlerim ağlatuv sen
 Ciğerim dağlatuv sen
 Bilmem mennen ne gördüv
 Hiç mene dönmedüv sen
 Gel yanımagel yanıma seddiğim
 Gel yanıma sevdiğim

MEHMET AHMET ERBİLİ

ERBİLİM DİLİM DİLİM

Makam:Hüseyini

Er bi lim di lim di lim

Er bil di u zun di lim ca nı mı le bes le rem

bax çam da ki bu gü lü çı nar boy lum am man am man

A man es mer am man am man sev mi şem men gö züm du man

sev da lı yam ha lum ya man

1.
 Erbilim dilim dilim
 Erbildi manım ilim
 Canım ile beslerem
 Baxçamdaki bu gülüm
 Çınar boylum aman aman
 Aman esmer aman amam
 sevmişsem man gözüm duman
 sevdalıyam halim yaman

2.
 Qala etrafı şura
 Gel gideğ yarım ora
 Egleneğ seyran edağ
 Bizde aleme göre
 Aman esmer aman aman
 Canım esmer aman aman
 Sevmişsem men gözüm duman
 sevdalıyam halim yaman

notaya alan:yadi hashim

YUNIS TÛTÛNÇÛ

EMEK VEREN NENE

Makam:Hicaz

3

7

14

20

21

ne__ nem dertli cefalı ne__ nem bizi bağırma bas__ ti__

aziz__ vefalı__

ne__ nem notaya alan:yadi hashim

1.
Yorgun kafalı nenem
Dertli cefalı nenem
Bizi bağırna bastı
Aziz vefalı nenem

2.
Geulmize deđmedi
Çox yoruldum demedi
Bize babalıx etti
Kimseye baş eđmedi

YUNIS TÛTÛNÇÛ

ELİNDE AYAĞINDA ACEM XİNNASI

Makam:Uşşak

E lin de a ya ğın da a cem xın na sı ge dip ge

5 lin ge tir sin o ğ lan ne ne sı e lin de a ya ğın da

9 a cem xın na sı ge dip ge lin ge tir sin o ğ lan ne si

13

notaya alan:yadı hashim

elinde ayağında acem xinnası
gedip gelin detirsin oğlan nenesi

cayır çimennen geli
qahve yemennen geli
al yanağ pembe dudağ
her gün hammamden geli

Anonim

deda deda can deda

Makam:Uşşak

da da da da can da da tez bi hu mer cen da da yerim sal yas

tu gim qoy o di o lu rem da da

notaya alan:yadi hashim

Dede dede can dede
 Tezbihu mercan dede ,
 Yerim sal yastuğım qoy
 Odi öltürem dede

Yetimem vurulmuşam
 Ben ciğerden yanmışam
 Gözüm on için ağlar
 Çünkü yatim qalmışam

anonim

DEĞİRMANÇI

Makam:Uşşak

ay ha ver da gir man çi da gir man çi da gir man çi sen han çi men kar van çi ar pa
 5 nı ve rem se ne ve rem se ne ve rem se ne buğ da yı dart me nim çi ay ha ver da gir
 9 man ci da gir man çi da gir man çi sen kar van benkar van çi buğ da yı ve rem se ne ve
 13 rem se ne ver rem se ne ar pa yı dart ma nim çi

notaya alan:yadi hashim

Ay havar degirmançı degirmançı degirmançı
 Arpayı verem sene buğdayı dart manimçi
 Degirman sağ dolanı sağ dolanı
 Mum yanar yağ dolanı
 Avcı bir maral için men olüm yar
 Günde yüz dağ dolanı
 Ay havar dagirmançı dagirmançı
 Sen hançı men karvançı
 arpayı verem sene verem sene
 Buğdayı dart menimçi

ANONİM

ÇAKMAĞI ÇAK

Makam:Çargah

çak ma ğı çak çı re ğı yan dır ma mı şam ya rim için

5 po ti nal dım te kin yol da sıl mı şam çı ra ğım san çı ra ğım

10 hem fi ti lim hem ya ğım gö zümde ye re de rem bir gü nol

15 sav ko na ğım çak ma ğı çak çı ra ğı yan dır ma mı şam ya rim için

20 ço ra bal dım te kin yol da sal mı şam

notaya alan:yadi hashim

Çakmağı çak çırağı yandırmamışam
 Yarım için potin aldım tekinyolda salmışam
 Çırağımsan çırağım hemfitilim hem yağım
 Çırağı yandırardım yol üste konuraydım
 Gözümde yer edarem bir gün olsa konağım
 Yarım bize gelende heybesin endiraydım

MIŞKO

CEYREN CEYREN

Makam:Saba

cey ran cey ran ceyran cey ran cey ra nim sen hax sı ba ğın süm bü lü rey

4 ha nı san bax ça yam ba ram se ne
gev liv bir şey de me sin

7 hay va yam na ram se ne
ö lün ce ya ram se ne

notaya alan:yadi hashim

Ceyren ceyren ceyren ceyren ceyranımsan
haxsı baĝın süm bülü reyhanısan

1.
baxçayam baram sene
heyvayam naram sene
gevlü bir şey demasın oĝlan
ölünce yaram sene

2.
baxça barı neyniri
hayva narı neyniri
bir can bir canı sevse oĝlan
dünya malı neyniri

YUNIS TÛTÛNÇÛ

BİR DUNYAMIS

Makam:Segah

7
bir dünya mız varıdı__ insanı__ insani dı

15
fikir__ leri__ bir__ fikir can__ ları bir canıdı bitmez serma yeleri zamir den

22
vicdan__ iyidi__ hardadı bil mem onlar hanı o eski ha yat

27
onlar dan kalan bu gün__ dilde bu__ camalı horyat dilde bu__

32
camalı__ horyat

notaya alan:yadi hashim

Bir dünyamız varıdı insanı insanıdı
Fikirları bir fikir canları bir canıdı
Bitmez sermayaları zamirden vicdanıdı
Hardadı bilmem onlar hani o eski hayat
Onlardan kalan bugün dilde bu ğamlı xoryat

Bir dünyamız varıdı bezekliği her yanı
Koşkeraydan hoşıdı çamurlu beyaz hanı
Bilmem kimden sorayım diyim o dünya hanı
Hanı o kalbi saflar hanı o dost ahbabler
Bilmem kaderden edim yoksa zamandan aıtáb

YUNIS

AŞKIM ANLATTIM

Makam:kürdi

YADİ

8
Aşı kim an_latım mec nun da_la na na sihat ol sun aşık o

16
la na gev limi a par ça ra bu lana ayrıl mem sen nen dar rilma

24
men nen se ni sev gılım se verem can dan

1.
Aşkım anlatım mecnun dalana
Nasihahat olsun aşık olana
Geulimi apar çare bulana
Ayrılmam sennen darılma mana
Seni sevgilim severem candan

2.
Aşkım anlatım sen nazlı yara
Geulim dayanmaz bu ahu zara
Nasib olaydu men baxtı qara
Ayrılmam sennan darılma mannan
Seni sevgilim severem candan

YUNIS TTN

AŞKA İHANET

Makam:krdi

8
aşkın_ beni dal_ dırdı gece gündüz Őara_ ba koŐtum varma

14
dan_ sana_ benzer oldun_ sera_ ba koŐtum varma dan sana

19
benzer oldun_ sera_ ba mutlu hayat zleŐ ti_ günden güne hara ba

25
gl mŐ diyar lardan_ verane il_ gibi sin

notaya alan:yadi hashim

1.
AŞkın beni dalırdı gece gündüz Őaraba
KoŐtum varmadan sene benzer oldun serapa
Mutlu hayat zleŐti günden dne haraba
GlmŐ diyarlardan verane il gibisin

2.
Sevdan katıldı kana ırpıntılarla attı
Tan vaktı gençliğimin doğmas güneŐi battı
Avare aşık elinden yazık ki vaktim çattı
Yandıran gzn bitti o kalan gl gibisin

GANİM FETTAH

ZAMAN

Makam:Saba

zaman okader a cı zehir eti balı mı koymadı yuva edim bu gölge sis da

9 lımı halden anı yan yoksa kime diyim hali mi hayatı şen bağında gam öten bülbülü

17 ye m be n

Notaya alan:Yadı Hashim

Zaman o kader acı zehir etti balımı
 Koymadı yuva edim bu gölgesis dalımı
 Haldan anayan yoksa kime diyim halımı
 Hatatı şen bağında gam öten bülbüliyem ben

CEMAL OSMAN

VAR GÜNÜMDE

Makam:Nihavent

var günümde yanım aldın gece gün düz biz de kal dın yok sul oldum

6 unu tuldu m baş ka sı na neden daldın sa na in an mam_ git_ git ve fa sı s git

13 aşk ımı kin le ti_____ n_____ sev da mı u nut

Notaya alan:Yadi Hashim

Var günümde yanım aldın
 Gece gündüz bizde kaldın
 Yoksul oldum unutuldum
 Başkasına neden daldın
 Sana inanmam git vefasız git
 Aşkımı kinletin sevdami unut

GANİM FETTAH

UNUT BENİ

Makam:Hüzzam

gel kavu şalım gönül sulta nı uğru yuca kurban ver mişem canı allah şahit

¹⁰
i sev mişem seni unut tun beni brak tın gittin sana noldu yar gözlerden ittin

Notaya alan:Yadi Hashim

Gel kavuşalım gönül sultanı
 Uğru yuca kurban vermişem canı
 Allah şahiti sevmişem seni
 Unutun beni bıraktın gittin
 Sana noldu yar gözlerden ittin

GANİM FETTAH

SÖYLE GÖNÜLE YETER

Makam:Nihavent

söyle gönüle yeter meylı canan etmesin vefasız bir dilbe re canın kurban etmesin

9 yar yanağında bahar açılmış reng reng güler allahım gülistan da yağmur tofan etme sin

Notaya alan: Yadi hashim

Söyle gönüle yeter meylı canan etmesin
 Vefasız bir dilbere canın kurban etmesin
 Yar yanağında güler açılmış reng reng güler
 Allahım gülistanda yağmur tofan etmesin

ZÜHEYİR KASAP

SEVDİM SEVİLDİM

Makam:Nihavent

vefa görst tim vefasız ya ra sevda nede mek o gül üze re yolunda geçmem

çekseler dara sevdım sevil dim aldan dim ey vah

Notaya alan:Yadi Hashim

MEHMET FERİT

SENİ MENNEN EDENİ

Makam:Uşşak

göz leri nur görmesin seni mennen ede ni ömrünün hayır görmesin seni mennen

ede ni elleri mor mor olsun asant işi zor olsun iki gözü kör olsun seni mennen

ede ni

Notaya alan:Yadi Hashim

Gözleri nur görmesin seni mennen edeni
 Ömrünün hayır görmesin seni mennen edeni
 Elleri mor mor olsun asant işi zor olsun
 İki gözü kör olsun seni mennen edeni

GANİM FETTAH

SEN GİDELİ EY NENE

Makam:Saba

sen gi deli eyne ne başım dertsiz ol mu ru gamlarda kayıp olmuşum şadlığ mani
 bulmuru bahtım yükü me dalmış şans üzüme gülmü rü yapa yalğuz kalmışam gamımı
 bir yen yoktu

Notaya alan:Yadi Hashim

Sen gideli ey nene
 Başım dertsiz olmuru
 Gamlarda kayıp olmuşum
 Şadlığ mani bulmuru
 Bahtım yüküme dalmış
 Şans üzüme gülmürü
 Yapayanlız kalmışam
 Gamımı bir yen yoktu

ZÜHEYİR KASAP

SABRIM KALMADI

Makam:kürdi

çok dedin bek le bekledim iş te sabır istedin sa brım kalmadı dedim geli

9
yok duş te ___ sabır iste ___ din sabrım kalma dı

Notaya alan:Yadi Hashim

CEMAL OSMAN

KAVUŞMAK

Makam:Kürdi

benim cana nım sen sev gili ya rim gözü nün vur gunu ölmüşüm has ta yolun beklie

10 rek dünya da va rım gönlü mü şadeyle brakma yas ta

20

Notaya alan:Yadi Hashim

Benim canımsan sevgili yarım
 Gözünün vurgunu olmuşum hasta
 Yolun beklিয়েক dünyada varım
 Gönlümü şadeyle bırakma yasta

SÜDAT MURADLI

KARA GÖZLÜM

Makam:Hicaz

sen gi deli ne ler oldu taze güler bağda sol du göz ağlamaz yaştan doldu

10
ipek saçlı kare göz lüm ipek saçlı kare göz lüm

Notaya allan:Yadi Hashim

Sen gideli neler oldu
Taze güller bağda soldu
Göz ağlamaz yaştan doldu
İpek saçlı kare gözlüm

GANİM FETTAH

KADERİM

Makam:hüzzam

7
ç e kil mes gam

15
leri hoşluk yerine erken gençli ğim e ver di kaderim ka vuş madım gö lumün dilbe rine

25
ba na çok bu nu da gör dü ka de rim

Notaya alan: Yadi hashim

Çekilmez gamları hoşluk yerine
Erken gençliğime verdi kaderim
Kavuşmadım gönlümün dilberine
Bana çok bunuda gördü kaderim

GANİM FETTAH

KADERİM

Makam:hüzzam

7
ç e kil mes gam

15
ler i hoşluk yerine erken gençli ğim e ver di kaderim ka vuş madım gö lumün dilbe rine

25
ba na çok bu nu da gör dü ka de rim

Notaya alan: Yadi hashim

Çekilmez gamları hoşluk yerine
Erken gençliğime verdi kaderim
Kavuşmadım gönlümün dilberine
Bana çok bunuda gördü kaderim

MEHMET FERİT

İNANMAM

Makam:Hicaz

bahar da bekle dim gelme din kış ta gündüz fikrim desin

gece de dış te aldın gönlü mü sen koy dun ateşe yeter bir daha aşka

inan mam yeter bir daha aşka inan mam

Notaya alan:Yadi Hashim

Baharda bekledim gelmedin
 Kışta gündüz fikrim desin
 Gecede dışta aldın gönlümü koydun ateşe
 Yeter bir daha aşka inanmam birdaha aşka

CEMAL OSMAN

HAYAT

Makam:hüzzam

hayat benzer ayna ya her gelen baxıp geçer insan qonax dunya ya ne yapsa onu biçer

9
hayat benzer çıra ğa sonsa gider topra ğa ölüm salma ırağa herkes suyundan içer hayat tut

18
düz yolu üstüne gelmes qolu dunya qalı biz ölü iğit ler xoşlıx seçer kötü yoldan yan durağ

27
qardaş ca sefa sorax

28
parlax yarinler qurax _____ dost luk ne güzel geçer _____

ZÜHEYİR KASAP

GÖZLERİN

Makam:Avşar

göz lerin ezdi beni öldü ren_ nazdı beni kaş çıprığın oke tin__ ok la ra

8
düzdün beni ak lım aldı söz le rin evim yıkan göz le rin

Notaya alan:Yadi Hashim

Gözlerin ezdi beni
 Öldüren nazdı beni
 Kaş çıprığın oketin
 Oklarla düzdün beni
 Aklım aldı sözlerin
 Evim yıkan gözlerin

MEHMET FERİT

GÖRMESEYDİM

Makam: nihavent

yanağın al edib sen her bakan aşık olur kaşın hilal edib sen men gör
 mesydım seni sen sevme say dın beni

Notaya alan: Yadi Hashim

MEHMET FERİT

GELME VEFASIS

Makam:Uşşak

gelme vefa sıs istemem seni__ ya lan soz lerle alda tın beni__

8
inan unut tum hep güzel anı gelme vefa sıs gelme yanı ma daha genç idi m

16
kiy__ duv ca nı ma

Notaya alan:Yadi Hashim

Gelme vefasis istemem seni
 Yalan sözlerle aldatın beni
 İnan unutum hep güzel anı
 Gelme vefasız gelme yanıma
 Daha gençydim kiyduv canıma

ENONİM

ESMER

Makam:Uşşak

esmer hallı sen dili ballı sen derin yara mı nerde elli sen es mer

10
es mer esmer yanı ma _____ es mer es mer kiyma ca nıma

Notaya alan:Yadı Hashim

Esmer hallı sen dili ballı sen
 Derin yarama nerden ellisen
 Esmer esmeresmer yanıma
 Esmer esmer kiyma canıma

GANİM FETTAH

DUYMADIN HAVARIMI

Makam:Nihavent

diye bilmem sana günül kade rim sabır sızım innan semi ara rım bütün alem duydu sesim

9
hava rim acep sen duy madın yakınsın bana koymadın göz lerim dokun sun sana _____

Notaya alan:Yadi Hashim

Diyebilmem sana günül kaderim
 Sabırsızım inansemi ararım
 Bütün alem duydu sesim havarım
 Acep sen duymadın yakınsın bana
 Koymadın gözlerim dokunsun sana

SÜDET MURADLI

DÖNMEM

Makam:Uşşak

sana dön merem biede kalmam olduğun yerde sen beni saldın derde aşka oldun vefa sız

9
gün nün geçmez cefasız tanı dım seni toyda esmer sin çınar boyunda

15
sandım bir şirin huyda aşka oldun

18
vefa sız

19
günün geçmez cefa sız

Notaya alan:Yadi Hashim

CEMAL OSMAN

DEDİN

Makam:Nihavent

sen__ bana ve fa de din süre__ lim safa__ dedin a le mi

8
keyfe saldı benim için__ cefa de din

Notaya alan:Yadi Hashim

Sen bana vefa dedin
Sürelim sefa dedin
Aleml keyfa saldı
Benim için cefa dedin

GANİM FETTAH

BİR HANDA

Makam:Nihavent

bir handa yıktım yükümü soydum yorgunluk kürkümü sazıma bir düzen verdim din lettim

9
din let tim di le tim___ gam lı tür kü mü

Notaya alan:Yadi Hashim

Bir handa yıktım yükümü
 Söydüm yorgunluk kürkümü
 Sazıma bir düzen verdim dinlettim ,
 Dinletim diletim gamlı türkümü

CEMAL OSMAN

AĞLAMAM

Makam:Hicaz

vefa görset beni salsan ağla mam seven gönlüm yalan söze bağ lamam

8 seni sevdim ömür böyu kala ğın dala ğın

15 bir gün benden uzak olsan özle rim

Notaya alan:Yadi Hashim

GANİM FETTAH

AFFET BENİ

Makam:Avşar

sev dan bir a teşi di

7 yan dı rır aff et be ni gön lü mun a hu za rı kan dı rır aff et be ni ge ce ler yar

14 ha ya lı dal dı rır aff et be ni sen sin be nim her şe yim

19 ne ce sen siz ka lım yar

Notaya alan: Yadi hashim

Sevda bir ateşidi yandırır affet beni
 Gönlümün ahu zarı kandırır affet beni
 Geceler yar hayalın daldırır affet beni
 Sensin benim her şeyim nece sensiz kalmım yar